



Βρυξέλλες, 16 Ιουλίου 2026
(OR. en)

12037/26

POLCOM 279
SPG 5

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	16 Ιουλίου 2026
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	JOIN(2026) 16 final
Θέμα:	ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ σχετικά με το σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων για την περίοδο 2023-2025

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - JOIN(2026) 16 final.

σνημμ.: JOIN(2026) 16 final



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΑΤΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΚΟΙΝΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Βρυξέλλες, 16.7.2026
P(2026) 16 final

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με το σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων για την περίοδο 2023-2025

{SWD(2026) 184 final} - {SWD(2026) 185 final} - {SWD(2026) 186 final} -
{SWD(2026) 187 final} - {SWD(2026) 188 final} - {SWD(2026) 189 final} -
{SWD(2026) 190 final} - {SWD(2026) 191 final} - {SWD(2026) 192 final}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

Το σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων (στο εξής: ΣΓΠ) αποτελεί βασικό εργαλείο μέσω του οποίου η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) στηρίζει τις χώρες χαμηλού και χαμηλότερου μεσαίου εισοδήματος στην προσπάθειά τους για μείωση της φτώχειας, οικονομική μεγέθυνση και βιώσιμη ανάπτυξη. Η ΕΕ χορηγεί μονομερώς στις χώρες αυτές προτιμησιακή πρόσβαση στην αγορά της ΕΕ, καταργώντας ή μειώνοντας τους εισαγωγικούς δασμούς· οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες (στο εξής: ΛΑΧ) επωφελούνται από αδασολόγητη και χωρίς ποσοτώσεις πρόσβαση. Για την προώθηση της βιωσιμότητας, οι δικαιούχοι του ΣΓΠ υποχρεούνται να υλοποιούν τις δεσμεύσεις τους στο πλαίσιο συγκεκριμένων διεθνών συμβάσεων και συμφωνιών για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα εργασιακά δικαιώματα, το περιβάλλον και το κλίμα, καθώς και για τη χρηστή διακυβέρνηση όσον αφορά τον έλεγχο των ναρκωτικών και την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Η τακτική παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων αποτελούν μέρος της εφαρμογής του ΣΓΠ, όπως ορίζεται στον κανονισμό ΣΓΠ¹. Όπως και στην προηγούμενη έκδοση², η παρούσα πέμπτη έκθεση³ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του ΣΓΠ εγκρίνεται από κοινού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στο εξής: Επιτροπή) και τον Ύπατο Εκπρόσωπο, δεδομένης της σημασίας που έχει το ΣΓΠ μεταξύ άλλων υπό το πρίσμα της ευρύτερης εξωτερικής πολιτικής και εξωτερικής δράσης της ΕΕ. Η παρούσα είναι η τελευταία έκθεση βάσει του ισχύοντος κανονισμού ΣΓΠ. Θα σηματοδοτήσει τη μετάβαση στον νέο κανονισμό ΣΓΠ, στον οποίο θα προβλέπονται ιδίως ενισχυμένες απαιτήσεις βιωσιμότητας και διαφάνειας από την 1η Ιανουαρίου 2027.

Η παρούσα έκθεση καλύπτει την εφαρμογή και τον αντίκτυπο του ΣΓΠ κατά την περίοδο 2023-2025 (στο εξής: περίοδος αναφοράς) μέσω των τριών καθεστώτων του: 1) του γενικού ΣΓΠ για τις χώρες χαμηλού και χαμηλότερου μεσαίου εισοδήματος⁴, 2) του ειδικού καθεστώτος κινήτρων για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη χρηστή διακυβέρνηση (στο εξής: ΣΓΠ+), το οποίο είναι διαθέσιμο στις δικαιούχες χώρες του γενικού ΣΓΠ που αναλαμβάνουν περαιτέρω δεσμεύσεις βιωσιμότητας⁵, και 3) του καθεστώτος «Όλα εκτός από όπλα» (στο εξής: ΟΕΟ), που ισχύει για τις ΛΑΧ. Φέτος συμπληρώνονται 25 έτη από τη θέσπιση του μέσου ΟΕΟ της ΕΕ.

Επί του παρόντος, 65 αναπτυσσόμενες χώρες επωφελούνται από το ΣΓΠ της ΕΕ, εκ των οποίων οι 44 είναι ΛΑΧ. Αυτό αντιστοιχεί σε περισσότερα από 3 δισεκατομμύρια άτομα παγκοσμίως, εκ των οποίων περισσότερα από 1 δισεκατομμύριο ζουν σε ΛΑΧ. Το 2024 οι δικαιούχες χώρες του ΣΓΠ επωφελήθηκαν από προτιμησιακούς δασμούς με εκτιμώμενη αξία εξοικονόμησης ύψους 5 δισ. EUR, με τους δικαιούχους του καθεστώτος ΟΕΟ να αντιπροσωπεύουν πάνω από 3 δισ. EUR του συνολικού αυτού ποσού.

Οι μεγαλύτεροι δικαιούχοι του συστήματος είναι το Μπανγκλαντές (εισαγωγές της ΕΕ ύψους 19 δισ. EUR με τη χρήση προτιμήσεων ΟΕΟ το 2024), η Ινδία (εισαγωγές της ΕΕ ύψους 11,7 δισ. EUR με τη χρήση προτιμήσεων του γενικού ΣΓΠ) και το Πακιστάν (εισαγωγές της ΕΕ ύψους 7,1 δισ. EUR με τη χρήση προτιμήσεων του ΣΓΠ+). Ο τομέας των ενδυμάτων είναι μακράν ο σημαντικότερος τομέας, αντιπροσωπεύοντας το 59 % του συνόλου των εμπορικών συναλλαγών στο πλαίσιο του συστήματος ΣΓΠ.

Πέρα από τα εμπορικά και οικονομικά οφέλη του, το ΣΓΠ παραμένει ελκυστικό και αποτελεσματικό κίνητρο για τη βιώσιμη ανάπτυξη στις δικαιούχες χώρες σε σχέση με κοινωνικά, περιβαλλοντικά και κλιματικά ζητήματα, με βάση διεθνώς αναγνωρισμένους κανόνες και πρότυπα. Η παρακολούθηση και η συνεργασία της ΕΕ στο πλαίσιο του ΣΓΠ διαδραματίζουν καίριο ρόλο: Ειδικότερα, το ΣΓΠ+ διευκολύνει τη διαρθρωμένη συνεργασία

μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των κυβερνήσεων των δικαιούχων χωρών και της κοινωνίας των πολιτών. Στηρίζει την προώθηση των διεθνών δεσμεύσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα εργασιακά δικαιώματα, το κλίμα και το περιβάλλον και συμβάλλει στην ενίσχυση των μεταρρυθμίσεων στους τομείς της καταπολέμησης της διαφθοράς και του κράτους δικαίου. Το σύστημα εξακολουθεί να διασφαλίζει ισορροπία μεταξύ της ενθάρρυνσης του δυναμικού ανάπτυξης του εμπορίου των δικαιούχων χωρών και της προώθησης κοινών αξιών και στόχων βιωσιμότητας. Η προώθηση του εμπορίου με τους δικαιούχους του ΣΓΠ μέσω της εξοικονόμησης δασμών στηρίζει επίσης την οικονομία και τις επιχειρήσεις της ΕΕ, ενώ το σύστημα διασφαλίζει τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ και την ανταγωνιστικότητα ευαίσθητων τομέων.

Η παρούσα έκθεση συνοδεύεται από εννέα ειδικά ανά χώρα έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SWD), ένα για καθέναν από τους οκτώ σημερινούς δικαιούχους του ΣΓΠ+, δηλαδή τη Βολιβία, την Κιργιζία, τη Μογγολία, το Ουζμπεκιστάν, το Πακιστάν, το Πράσινο Ακρωτήριο, τη Σρι Λάνκα και τις Φιλιππίνες, και ένα για τις χώρες ΟΕΟ στο πλαίσιο της ενισχυμένης συνεργασίας (Καμπότζη, Μιανμάρ και Μπανγκλαντές). Η έκθεση αποτυπώνει τη συνεργασία των υπηρεσιών της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (στο εξής: ΕΥΕΔ) με τις αρχές των δικαιούχων χωρών, την κοινωνία των πολιτών, τους κοινωνικούς εταίρους και τις επιχειρηματικές κοινότητες, μεταξύ άλλων μέσω αποστολών παρακολούθησης στις δικαιούχες χώρες του ΣΓΠ+ και ενισχυμένης συνεργασίας με ορισμένους βασικούς δικαιούχους του καθεστώτος ΟΕΟ. Η έκθεση βασίζεται επίσης στα πορίσματα των διεθνών φορέων παρακολούθησης σε τομείς που σχετίζονται με τους όρους του ΣΓΠ για τις δικαιούχες χώρες και τα ενσωματώνει, κατά περίπτωση.

2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

α) Εξελίξεις στην εφαρμογή

Η Επιτροπή εξέδωσε διάφορες νομικές πράξεις σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού ΣΓΠ κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς:

- Αποχώρηση χωρών από το ΣΓΠ: Η Ινδονησία χαρακτηρίστηκε από την Παγκόσμια Τράπεζα ως χώρα υψηλότερου-μεσαίου εισοδήματος επί τρία διαδοχικά έτη και συνεπώς θα εξέλθει από το ΣΓΠ από την 1η Ιανουαρίου 2027⁶. Για την Κένυα, η συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) ΕΕ-Κένυας, η οποία εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 2024, θα αντικαταστήσει πλήρως το ΣΓΠ από την 1η Ιανουαρίου 2027⁷.
- Μετάβαση από το καθεστώς ΟΕΟ στο γενικό ΣΓΠ: Το Μπουτάν εξήλθε από το καθεστώς των ΛΑΧ στις 13 Δεκεμβρίου 2023 βάσει απόφασης του ΟΗΕ. Ως εκ τούτου, έπειτα από τριετή μεταβατική περίοδο, το Μπουτάν θα παύσει να επωφελείται από τις προτιμήσεις στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ και θα μεταβεί στο γενικό ΣΓΠ από την 1η Ιανουαρίου 2028⁸. Ομοίως, το Σάο Τομέ και Πρίνσιπε εξήλθε από το καθεστώς των ΛΑΧ τη 13η Δεκεμβρίου 2024 και θα μεταβεί στο γενικό ΣΓΠ από την 1η Ιανουαρίου 2029⁹.
- Όριο ευαισθησίας: Μετά τις τροποποιήσεις του καταλόγου των δικαιούχων χωρών, επανεξετάστηκε το όριο ευαισθησίας που αφορά το ΣΓΠ+¹⁰.
- Διαβάθμιση προϊόντων: Οι δασμολογικές προτιμήσεις του γενικού ΣΓΠ ανεστάλησαν για τα έτη 2023 έως 2025¹¹¹² για διάφορα προϊόντα που εισήχθησαν από την Ινδία, την Ινδονησία και την Κένυα, μετά την επίτευξη των σχετικών ορίων εισαγωγών, και στη συνέχεια [επίσης για το έτος 2026]¹³.

- Διασφαλίσεις: Το 2024, μετά την επανέναρξη της έρευνας, επιβλήθηκαν εκ νέου γενικά μέτρα διασφάλισης όσον αφορά τις εξαγωγές ρυζιού Indica από την Καμπότζη και τη Μιανμάρ¹⁴. Το 2025 επιβλήθηκαν ειδικά γεωργικά μέτρα διασφάλισης για τις εισαγωγές αιθανόλης καταγωγής Πακιστάν¹⁵.

β) Το ΣΓΠ μετά το 2026

Ο αριθμός των δικαιούχων του ΣΓΠ αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω στο μέλλον. Όσον αφορά τις επικείμενες αποχωρήσεις από το ΣΓΠ, δύο δικαιούχοι του ΣΓΠ+ έχουν χαρακτηριστεί ως χώρες ανώτερου μεσαίου εισοδήματος από την Παγκόσμια Τράπεζα (Πράσινο Ακρωτήριο το 2025 και Μογγολία το 2024 και το 2025). Εάν χαρακτηριστούν έτσι επί τρία διαδοχικά έτη, δεν θα επωφελούνται πλέον από το ΣΓΠ. Επιπλέον, αρκετοί από τους σημερινούς δικαιούχους του καθεστώτος ΟΕΟ προβλέπεται να αποχωρήσουν από το καθεστώς των ΛΑΧ τα επόμενα έτη. Οι χώρες αυτές (βλ. ενότητα 4γ για λεπτομέρειες) θα αποχωρήσουν από το καθεστώς ΟΕΟ ύστερα από τριετή μεταβατική περίοδο μετά την αποχώρησή τους από το καθεστώς των ΛΑΧ και, στη συνέχεια, είναι πιθανό να μεταβούν στο καθεστώς του γενικού ΣΓΠ, εκτός εάν υποβάλουν επιτυχώς αίτηση για υπαγωγή στο ευνοϊκότερο καθεστώς ΣΓΠ+.

Στις 22 Σεπτεμβρίου 2021 η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετική πρόταση για το νέο σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων της ΕΕ για την περίοδο 2024-2033¹⁶. Δεδομένου ότι το εν λόγω νέο ΣΓΠ της ΕΕ δεν είχε εγκριθεί ακόμη το 2023, οι συννομοθέτες παρέτειναν την περίοδο εφαρμογής του ισχύοντος κανονισμού ΣΓΠ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027¹⁷. Ο νέος κανονισμός ΣΓΠ για την περίοδο 2027-2036 εγκρίθηκε στις 17 Ιουνίου 2026 και θα εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2027¹⁸.

Η συμφωνία σχετικά με τον νέο κανονισμό αποτελεί σημαντικό ορόσημο και διασφαλίζει ότι η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει τις αναπτυσσόμενες χώρες στην επιδίωξη οικονομικής μεγέθυνσης και βιώσιμης ανάπτυξης με βάση ένα δίκαιο και προβλέψιμο πλαίσιο. Ο νέος κανονισμός διασφαλίζει τη γενναιόδωρη προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά τις δασμολογικές παραχωρήσεις στις εισαγωγές από αναπτυσσόμενες χώρες. Διατηρεί τη βασική κατεύθυνση της προηγούμενης νομοθεσίας προκειμένου να διασφαλιστούν η συνέχεια και η προβλεψιμότητα για τις δικαιούχες χώρες του ΣΓΠ και τους εξαγωγείς τους, καθώς και για τους εισαγωγείς της ΕΕ.

Ο νέος κανονισμός προσθέτει πέντε νέες διεθνείς συμβάσεις¹⁹ στον κατάλογο των πράξεων που σχετίζονται με το ΣΓΠ και τις οποίες πρέπει να τηρούν οι δικαιούχοι του ΣΓΠ (όροι του ΣΓΠ, βλ. ενότητα 3γ) και εισάγει τη συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα, η οποία αντικαθιστά το πρωτόκολλο του Κιότο²⁰. Ο νέος κανονισμός εισάγει τη δυνατότητα αναστολής του καθεστώτος σε περίπτωση σοβαρών και συστηματικών παραβιάσεων των αρχών που σχετίζονται με τις συμβάσεις για το περιβάλλον και το κλίμα και για τη χρηστή διακυβέρνηση, καθώς και σε περίπτωση σοβαρών και συστηματικών ελλείψεων που σχετίζονται με τη διεθνή υποχρέωση επανεισδοχής των υπηκόων δικαιούχου χώρας στο πλαίσιο της αντικανονικής μετανάστευσης. Το νέο σύστημα θα βελτιώσει την παρακολούθηση, τη διαφάνεια και τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και θα εισαγάγει επείγουσα διαδικασία αναστολής για ιδιαίτερα σοβαρές παραβιάσεις. Θα καταστήσει επίσης αποτελεσματικότερους τους μηχανισμούς διασφάλισης για την αντιμετώπιση περιπτώσεων στις οποίες η αιφνίδια αύξηση των εισαγωγών από δικαιούχο χώρα μπορεί να βλάψει τους παραγωγούς στην ΕΕ.

Για να διατηρήσουν το καθεστώς ΣΓΠ+ στο πλαίσιο του νέου κανονισμού ΣΓΠ, οι σημερινοί δικαιούχοι του ΣΓΠ+ θα πρέπει να υποβάλουν εκ νέου αίτηση. Όλοι οι αιτούντες την υπαγωγή τους στο ΣΓΠ+ θα πρέπει να υποβάλουν σχέδιο δράσης για την αποτελεσματική εφαρμογή του

καθεστώς βάσει των νέων κανόνων. Στους σημερινούς δικαιούχους του ΣΓΠ+ θα χορηγηθεί μεταβατική περίοδος δύο ετών έως το τέλος του 2028, και η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (στο εξής: ΕΥΕΔ) είναι έτοιμες να στηρίζουν τους δικαιούχους στη διαδικασία εκ νέου υποβολής αίτησης.

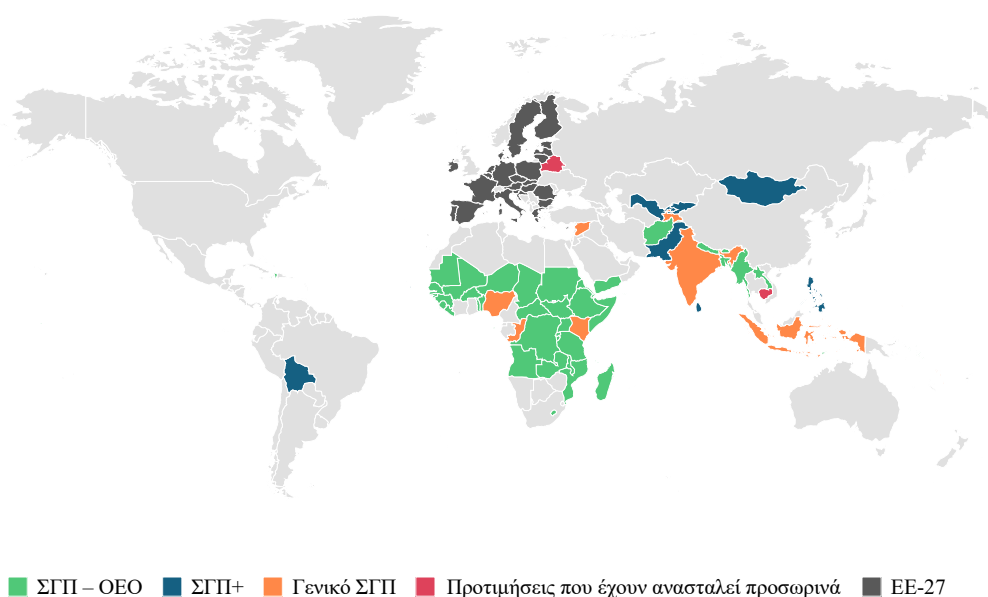
3. ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΟΥ ΣΓΠ

α) Επιπτώσεις στο εμπόριο 2022-2024²¹

Το ΣΓΠ προβλέπει τρία καθεστώτα που ανταποκρίνονται στα επίπεδα ανάπτυξης και δεσμεύσεων των δικαιούχων:

- Το γενικό ΣΓΠ εφαρμόζεται σε επιλέξιμες χώρες χαμηλού και χαμηλότερου μεσαίου εισοδήματος που δεν έχουν άλλα προτιμησιακά εμπορικά καθεστώτα με την ΕΕ. Χορηγεί μειώσεις δασμών για το 66 % των δασμολογικών κλάσεων για τις εισαγωγές στην ΕΕ, ενώ το 26 % των εν λόγω δασμολογικών κλάσεων είναι αδασμολόγητο. Επί του παρόντος, έντεκα χώρες επωφελούνται από το καθεστώς αυτό²².
- Το ΣΓΠ+ είναι ειδικό καθεστώς που προσφέρει στους δικαιούχους του γενικού ΣΓΠ αδασμολόγητη πρόσβαση στο 66 % των δασμολογικών κλάσεων, η οποία εξαρτάται από την αποτελεσματική εφαρμογή βασικών διεθνών συμβάσεων και συμφωνιών για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την εργασία, το περιβάλλον, το κλίμα και τη χρηστή διακυβέρνηση. Επί του παρόντος, οκτώ χώρες επωφελούνται από το καθεστώς αυτό²³.
- Το καθεστώς ΟΕΟ προορίζεται για τις ΛΑΧ και παρέχει αδασμολόγητη πρόσβαση για όλες τις εισαγωγές στην ΕΕ, εκτός από όπλα και πυρομαχικά. Η ΕΕ προσφέρει το καθεστώς αυτό χωρίς ημερομηνία λήξης. 46 χώρες επωφελούνται από το καθεστώς ΟΕΟ, εκ των οποίων δύο (Μπουτάν και Σάο Τομέ και Πρίνσιπε) έχουν αποχωρήσει από το καθεστώς των ΛΑΧ, αλλά, σύμφωνα με τον κανονισμό ΣΓΠ, μπορούν ακόμη να επωφελούνται από το καθεστώς ΟΕΟ κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου.

Διάγραμμα 1: Δικαιούχοι του ΣΓΠ

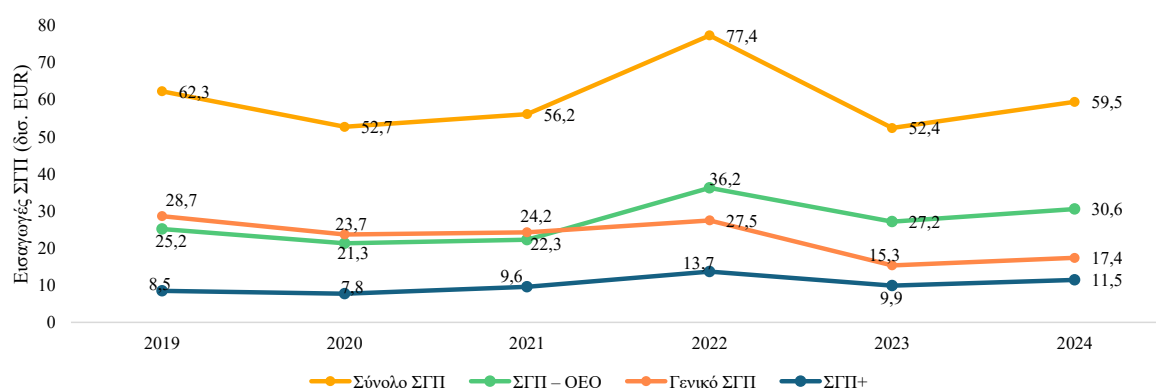


Σημείωση: Οι γκριζες περιοχές αντιπροσωπεύουν χώρες που δεν καλύπτονται από το ΣΓΠ της ΕΕ.

Το 2024 η ΕΕ εισήγαγε εμπορεύματα αξίας σχεδόν 60 δισ. EUR στο πλαίσιο των προτιμήσεων του ΣΓΠ, προς όφελος τόσο των χωρών-εταίρων όσο και των εισαγωγέων και των καταναλωτών της ΕΕ. Από αυτά, εμπορεύματα αξίας λίγο άνω του 50 %, δηλαδή περίπου 30 δισ. EUR, εισήχθησαν στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ, εμπορεύματα αξίας 11,5 δισ. EUR από δικαιούχους του ΣΓΠ+ και εμπορεύματα αξίας περίπου 17 δισ. EUR από δικαιούχους του γενικού ΣΓΠ.

Εισαγωγές της ΕΕ ανά καθεστώς ΣΓΠ

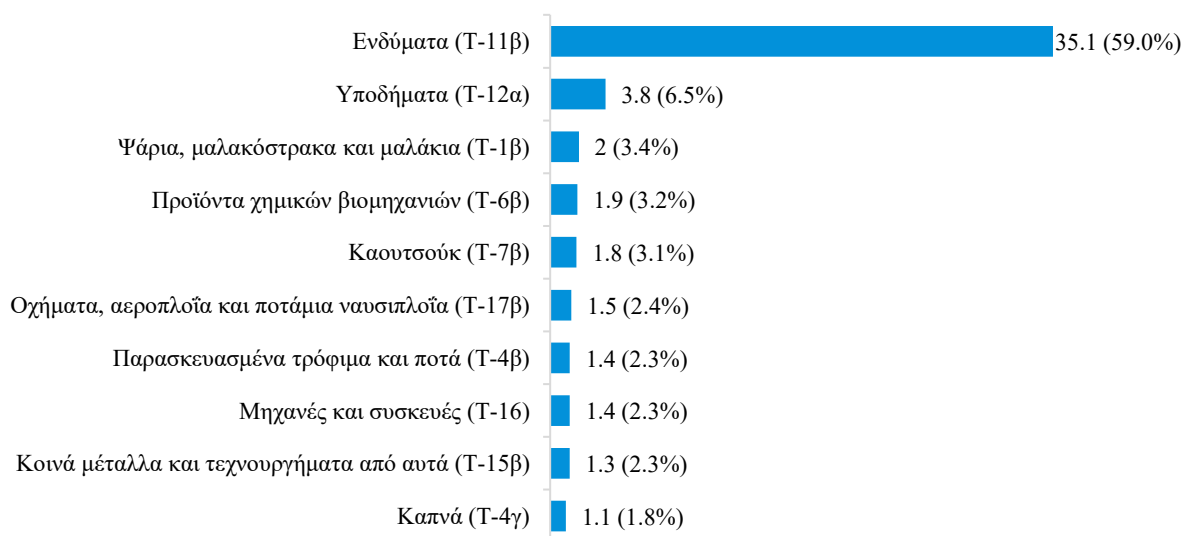
Διάγραμμα 2. Τάση των εισαγωγών της ΕΕ στο πλαίσιο των τριών καθεστώτων ΣΓΠ



Οι εισαγωγές στο πλαίσιο του ΣΓΠ ανήλθαν σε 59 δισ. EUR το 2024, από περίπου 52 δισ. EUR το 2023, αλλά μειώθηκαν σε σύγκριση με την κορύφωση του 2022, όταν οι εισαγωγές με χρήση προτιμήσεων του ΣΓΠ ανήλθαν σε περίπου 77 δισ. EUR, καθώς και σε σύγκριση με την περίοδο πριν από την πανδημία COVID-19, οπότε είχαν ανέλθει σε 62 δισ. EUR το 2019. Η ανάκαμψη μετά την πανδημία COVID-19, σε συνδυασμό με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, ο οποίος πυροδότησε ενεργειακή κρίση, ώθησε τις παγκόσμιες τιμές και, ως εκ τούτου, τις αξίες των εισαγωγών της ΕΕ σε ιστορικά υψηλά επίπεδα το 2022. Καθώς η ανάκαμψη μετά την πανδημία COVID-19 αμβλύνθηκε και οι τιμές της ενέργειας μειώθηκαν από το 2023 και μετά, τα στοιχεία για το εμπόριο εξομαλύνθηκαν²⁴. Επιπλέον, το Βιετνάμ δεν είναι πλέον δικαιούχος του γενικού ΣΓΠ από την 1η Ιανουαρίου 2023, μετά τη σύναψη συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με την ΕΕ. Αυτό μείωσε επίσης κατά αρκετά δισεκατομμύρια ευρώ το εμπόριο στο πλαίσιο των προτιμήσεων του γενικού ΣΓΠ.

Κυριότερα τμήματα προϊόντων που επωφελούνται από το ΣΓΠ

Διάγραμμα 3: Κυριότερα τμήματα που εισήχθησαν στο πλαίσιο του ΣΓΠ (γενικό ΣΓΠ, ΣΓΠ+ και καθεστώς ΟΕΟ) το 2024 (σε δισ. EUR και ως μερίδιο των συνολικών εισαγωγών)



Το 2024 τα ενδύματα (T-11β)²⁵ ήταν μακράν ο τομέας που επωφελήθηκε περισσότερο από το ΣΓΠ, με εισαγωγές ύψους 35,1 δισ. EUR στην ΕΕ στο πλαίσιο του συστήματος, ποσό που αντιστοιχεί στο 59 % του συνόλου των εμπορικών συναλλαγών στο πλαίσιο του ΣΓΠ. Οι αμέσως επόμενοι μεγαλύτεροι τομείς ήταν τα υποδήματα (T-12α) (3,8 δισ. EUR) και τα ψάρια, τα μαλακόστρακα και τα μαλάκια (T-1β) (2 δισ. EUR). Σε όλα τα έτη της περιόδου αναφοράς, τα ενδύματα (T-11β) ήταν ο μεγαλύτερος τομέας. Ωστόσο, η σημασία των μηχανών και των συσκευών (T-16) μειώθηκε (από τη 2η θέση το 2022 στην 8η θέση το 2024), ενώ κατηγορίες όπως τα οχήματα, η αεροπλοΐα και η ποτάμια ναυσιπλοΐα (T-17β) και τα παρασκευασμένα τρόφιμα και ποτά (T-4β) εισήλθαν στις 10 πρώτες θέσεις από το 2022.

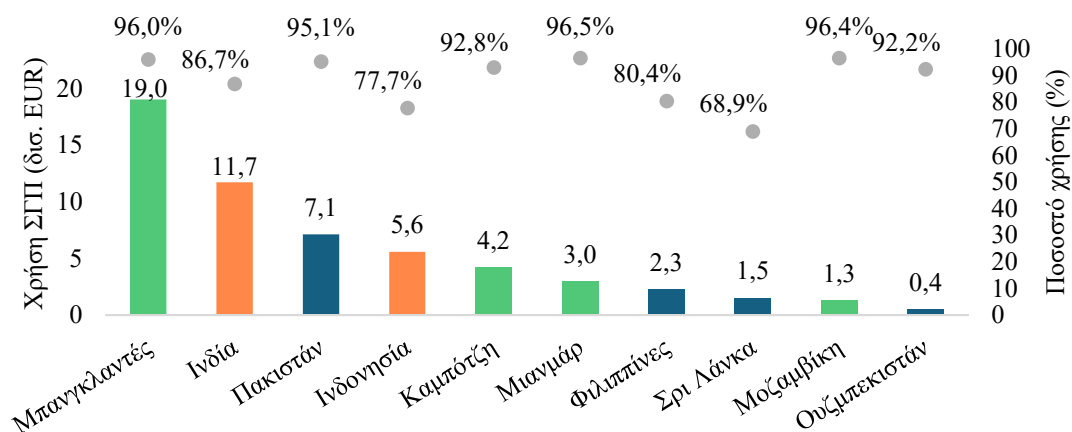
Εξοικονόμηση δασμών χάρη στο ΣΓΠ

5 δισ. EUR
σε δασμολογικές απαλλαγές

Χάρη στο ΣΓΠ, οι δικαιούχες χώρες στο πλαίσιο των τριών καθεστώτων επωφελήθηκαν από εκτιμώμενες δασμολογικές μειώσεις ή απαλλαγές ύψους 5 δισ. EUR το 2024, με τις χώρες του καθεστώτος ΟΕΟ να αντιπροσωπεύουν πάνω από 3 δισ. EUR του συνολικού ποσού²⁶. Εξοικονόμηση δασμών επιτυγχάνεται τόσο από τους εξαγωγείς στις δικαιούχες χώρες του ΣΓΠ όσο και από τους εισαγωγείς της ΕΕ και, ως εκ τούτου, ωφελεί επίσης τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές της ΕΕ.

Κυριότερες χώρες που χρησιμοποιούν το ΣΓΠ

Διάγραμμα 4: Οι 10 κυριότερες χώρες με βάση την αξία χρήσης του ΣΓΠ το 2024



Το ποσοστό χρήσης προτιμήσεων είναι ο λόγος των εισαγωγών από συγκεκριμένη χώρα στις οποίες χρησιμοποιήθηκαν οι προτιμήσεις προς τις εισαγωγές που ήταν θεωρητικά επιλέξιμες για προτιμήσεις ΣΓΠ. Κατά μέσο όρο, το ποσοστό χρήσης προτιμήσεων ήταν 88,8 % για όλες τις εισαγωγές που σχετίζονται με το ΣΓΠ στην ΕΕ το 2024. Για τις ΛΑΧ στο πλαίσιο του ΟΕΟ, ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 94,5 %. Ορισμένες χώρες επιτυγχάνουν ποσοστό χρήσης 100 % σε ορισμένα τμήματα, όπως η Αιθιοπία στα άνθη (τμήμα T-2α). Οι λόγοι για τους οποίους δεν χρησιμοποιείται το 100 % των διαθέσιμων δασμολογικών παραχωρήσεων στο πλαίσιο του ΣΓΠ είναι σύνθετοι, αλλά μεταξύ των παραγόντων περιλαμβάνονται η ανεπαρκής ενημέρωση σχετικά με το σύστημα, οι διοικητικές ελλείψεις και η συνύπαρξη εναλλακτικών εμπορικών καθεστώτων.

Το 2024 το Μπανγκλαντές κατέγραψε την υψηλότερη αξία εξαγωγών προς την ΕΕ με τη χρήση των προτιμήσεων του ΣΓΠ, η οποία ανήλθε σε 19 δισ. EUR, με υψηλό ποσοστό χρήσης της τάξης του 96 %. Ακολούθησε η Ινδία, με εισαγωγές στην ΕΕ ύψους 11,7 δισ. EUR με χρήση του γενικού καθεστώτος ΣΓΠ, με χαμηλότερο ποσοστό χρήσης της τάξης του 87 %. Μεταξύ των δικαιούχων του ΣΓΠ+, ξεχωρίζει το Πακιστάν, με εισαγωγές στην ΕΕ στο πλαίσιο του ΣΓΠ+ αξίας 7,1 δισ. EUR και ποσοστό χρήσης προτιμήσεων 95,1 %, ενώ το Ουζμπεκιστάν εισήλθε στη συνολική πρώτη δεκάδα των δικαιούχων του ΣΓΠ από τότε που προσχώρησε στο ΣΓΠ+ το 2021.

Χώρες με τη μεγαλύτερη αύξηση στη χρήση του ΣΓΠ

Μεταξύ 2022 και 2024, το Μπενίν κατέγραψε τη μεγαλύτερη αύξηση στη χρήση των προτιμήσεων του ΣΓΠ, με αύξηση κατά 128 %, από 5,1 εκατ. EUR το 2022 σε 11,7 εκατ. EUR το 2024. Το Μαλάουι κατέλαβε τη δεύτερη θέση ως προς την αύξηση της χρήσης του ΣΓΠ, με αύξηση κατά 19 % κατά την ίδια περίοδο, γεγονός που συνέβαλε σε αύξηση κατά 13 % των συνολικών εξαγωγών του προς την ΕΕ. Το Σάο Τομέ και Πρίνσιπε, καθώς και η Ερυθραία προστέθηκαν στις χώρες με τη μεγαλύτερη αύξηση στη χρήση του ΣΓΠ, οι οποίες ήταν όλες δικαιούχες του καθεστώτος ΟΕΟ. Οι τομείς που τροφοδότησαν την ανάπτυξη διέφεραν μεταξύ των χωρών· για παράδειγμα, το Μπενίν κατέγραψε τις μεγαλύτερες αυξήσεις στα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα (T-11α και T-11β).

Διάγραμμα 5. Οι 4 κυριότερες χώρες ως προς την αύξηση της χρήσης προτιμήσεων του ΣΓΠ (2022-2024)



β) Συμμόρφωση με τις διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες

Οι δικαιούχοι του ΣΓΠ εξακολουθούν, γενικά, να σημειώνουν πρόοδο προς τη βιώσιμη ανάπτυξη και την τήρηση των διεθνών αρχών και προτύπων που αποτελούν μέρος των προϋποθέσεων του ΣΓΠ.

Μολονότι η κύρωση των διεθνών συμβάσεων από μόνη της δεν επαρκεί για την τήρηση των διεθνών προτύπων, αποτελεί θεμελιώδες πρώτο βήμα. Οι περισσότερες δικαιούχες χώρες του ΣΓΠ εμφανίζουν υψηλά ποσοστά κύρωσης όσον αφορά τις σχετικές διεθνείς συμβάσεις. Για παράδειγμα, μεταξύ των δικαιούχων χωρών του καθεστώτος ΟΕΟ (οι οποίες δεν υπόκεινται στην υποχρέωση επίσημης κύρωσης των σχετικών με το ΣΓΠ συμβάσεων), το Μπανγκλαντές —η δικαιούχος χώρα του καθεστώτος ΟΕΟ που επωφελείται περισσότερο από το σύστημα— έχει κυρώσει και τις 27 συμβάσεις που απαριθμούνται επί του παρόντος στον κανονισμό ΣΓΠ, καθώς και τις πρόσθετες συμβάσεις που θα εισαχθούν με τον νέο κανονισμό ΣΓΠ.

Οι προσπάθειες κύρωσης των δικαιούχων χωρών συνήθως υπερβαίνουν τον επίσημα καταρτισμένο κατάλογο των σχετικών συμβάσεων και συμφωνιών που απαριθμούνται στον κανονισμό ΣΓΠ. Για παράδειγμα, και οι οκτώ δικαιούχοι του ΣΓΠ+ έχουν κυρώσει τη σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας του Παρισιού για το κλίμα· ούτε η σύμβαση ούτε η συμφωνία δεν περιλαμβάνονται στον ισχύοντα κανονισμό ΣΓΠ, αλλά αμφότερες θα αποτελούν μέρος του συστήματος από το 2027.

Μεγάλος αριθμός δικαιούχων του ΣΓΠ έχει επίσης σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την κύρωση των νεοθεσπισμένων θεμελιωδών συμβάσεων της ΔΟΕ σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, καθώς και άλλων συμβάσεων της ΔΟΕ, για παράδειγμα σχετικά με τις επιθεωρήσεις εργασίας και τις τριμερείς διαβουλεύσεις, οι οποίες επίσης δεν περιλαμβάνονται στον ισχύοντα κανονισμό ΣΓΠ.

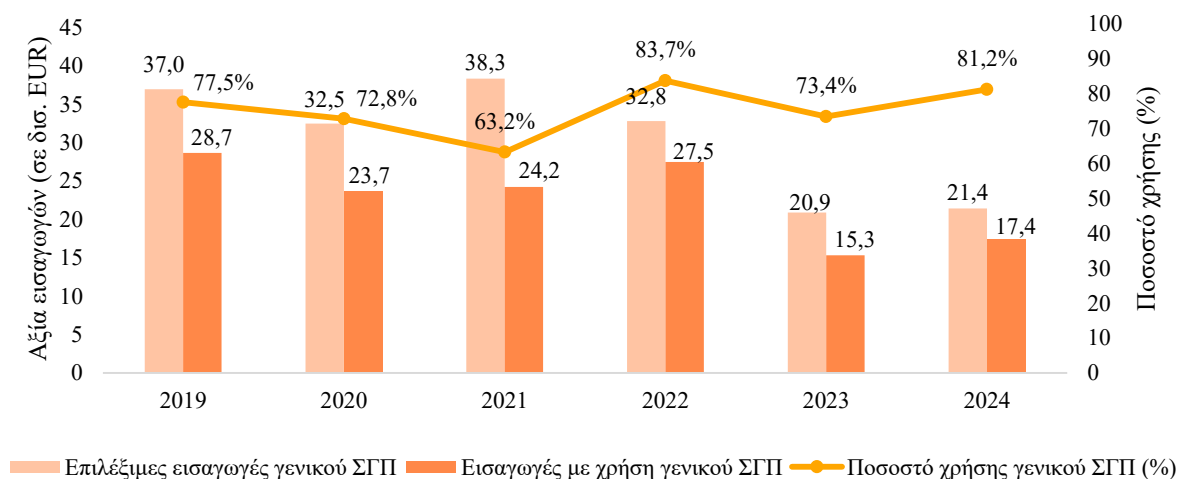
Όπως αναφέρεται περαιτέρω στην ενότητα 4β) κατωτέρω και στα έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που εκδίδονται μαζί με την παρούσα έκθεση, ιδίως το ΣΓΠ+ παραμένει ισχυρό και διαρθρωμένο πλαίσιο που συνδέει το εμπόριο με τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και πλατφόρμα διαλόγου πολιτικής και μεταρρυθμίσεων. Το ΣΓΠ+ παρέχει επίσης ισχυρά κίνητρα και παράγοντες διευκόλυνσης στους δικαιούχους ώστε να συμμορφώνονται με τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα ως προς τα οποία έχουν αποφασίσει οι ίδιοι να δεσμευτούν.

4. ΤΑ ΤΡΙΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ

α) Γενικό ΣΓΠ

Κατά την περίοδο αναφοράς, οι δικαιούχοι του γενικού ΣΓΠ συνέχισαν να αντιπροσωπεύουν σημαντικό μερίδιο των συνολικών εισαγωγών ΣΓΠ, ήτοι 29,3 % το 2024. Τα ενδύματα (T-11β), τα υποδήματα (T-12α) και τα προϊόντα χημικών βιομηχανιών (T-6β) ήταν τα κυριότερα προϊόντα που επωφελήθηκαν από το γενικό ΣΓΠ το 2024. Από τους έντεκα σημερινούς δικαιούχους του γενικού ΣΓΠ (με την προσθήκη του Βανουάτου το 2025), η Ινδία και η Ινδονησία ήταν οι κύριοι δικαιούχοι, με την Ινδία να αντιπροσωπεύει εισαγωγές στην ΕΕ στο πλαίσιο των προτιμήσεων του ΣΓΠ αξίας 11,7 δισ. EUR το 2024, ενώ ακολουθούσε η Ινδονησία με 5,56 δισ. EUR. Ωστόσο, αυτό θα αλλάξει, καθώς, εκτός από την Ινδονησία και την Κένυα (βλ. ενότητα 2), η Ινδία αναμένεται να αποχωρήσει από το γενικό ΣΓΠ και, ως εκ τούτου, να εξέλθει από το σύστημα μόλις αρχίσει να εφαρμόζεται η διμερής εμπορική συμφωνία με την ΕΕ (οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν τον Φεβρουάριο του 2026) και λήξει η επακόλουθη διετής μεταβατική περίοδος.

Διάγραμμα 6. Τάσεις των επιλέξιμων εισαγωγών, των εισαγωγών με χρήση προτιμήσεων και του ποσοστού χρήσης των προτιμήσεων του γενικού ΣΓΠ



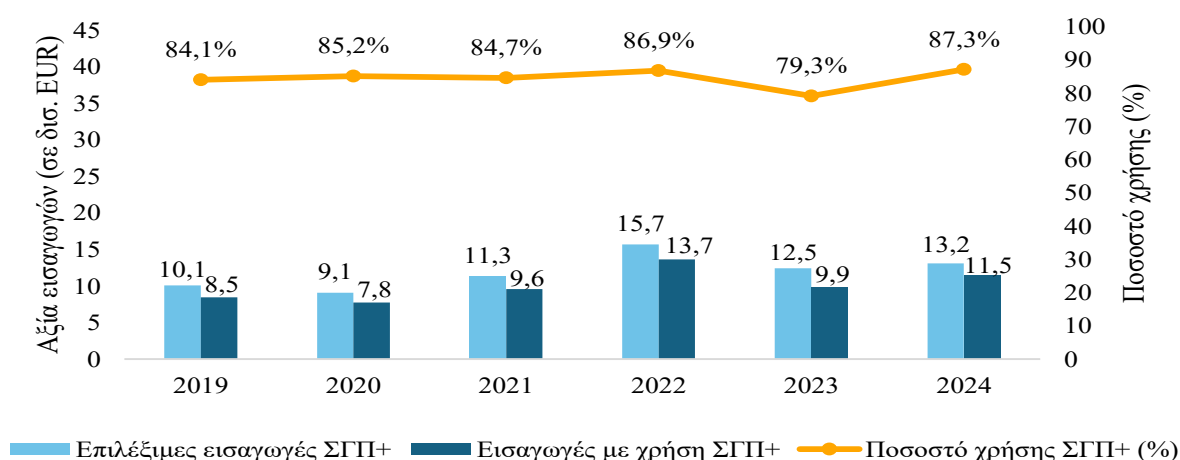
Παρότι το ποσοστό χρήσης στο πλαίσιο του γενικού ΣΓΠ κυμαίνεται σε υψηλό επίπεδο, τόσο οι επιλέξιμες εισαγωγές όσο και εκείνες για τις οποίες πράγματι ζητήθηκαν οι προτιμήσεις του ΣΓΠ έχουν μειωθεί από τα προ της COVID επίπεδα, από 37 δισ. EUR επιλέξιμων εισαγωγών και 29 δισ. EUR εισαγωγών με χρήση προτιμήσεων το 2019 σε 21 δισ. EUR επιλέξιμων εισαγωγών και 17 δισ. EUR εισαγωγών με χρήση προτιμήσεων το 2024. Αυτό οφειλόταν κυρίως στην αποχώρηση χωρών από το γενικό ΣΓΠ, ιδίως του Βιετνάμ από τον Ιανουάριο του 2023, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που ακολούθησε τη σύναψη συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της εν λόγω πρώην κορυφαίας δικαιούχου χώρας και της ΕΕ το 2020. Επιπλέον, το Ουζμπεκιστάν αναβαθμίστηκε σε ΣΓΠ+ τον Απρίλιο του 2021.

β) ΣΓΠ+

Η τάση για τις εισαγωγές ΣΓΠ+ είναι κατά κύριο λόγο θετική, αν εξαιρεθούν η ανάκαμψη μετά την COVID-19 το 2022 και οι επιπτώσεις των τιμών της ενέργειας. Οι επιλέξιμες εισαγωγές στο πλαίσιο του ΣΓΠ+ αυξήθηκαν από τα προ της COVID-19 επίπεδα των 10 δισ. EUR το

2019 σε 13 δις. EUR το 2024· κατά συνέπεια, οι εισαγωγές για τις οποίες ζητήθηκαν πράγματι προτιμήσεις ανήλθαν σε 11 δις. EUR το 2024.

Διάγραμμα 7. Τάση των εισαγωγών ΣΓΠ+ και του ποσοστού χρήσης



Το ποσοστό χρήσης των προτιμήσεων για τις εισαγωγές της ΕΕ στο πλαίσιο του καθεστώτος ΣΓΠ+ αυξήθηκε από 86,9 % το 2022 σε 87,3 % το 2024. Η μέτρια αυτή βελτίωση ακολούθησε μετά από πτώση το 2023, όταν το ποσοστό υποχώρησε σε 79,3 %²⁷.

Το Πακιστάν ήταν ο κύριος δικαιούχος του ΣΓΠ+, με χρήση προτιμήσεων για εισαγωγές στην ΕΕ ύψους 7,1 δις. EUR. Ακολούθησαν οι Φιλιππίνες με εισαγωγές στην ΕΕ ύψους περίπου 2,3 δις. EUR και η Σρι Λάνκα ήταν η τρίτη μεγαλύτερη δικαιούχος του ΣΓΠ+ σε αξία, με 1,5 δις. EUR.

Όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις διεθνείς συμβάσεις που απαριθμούνται στον κανονισμό ΣΓΠ κατά την περίοδο αναφοράς, όλοι οι δικαιούχοι του ΣΓΠ+ διατήρησαν την πλήρη κύρωση των 27 σχετικών με το ΣΓΠ διεθνών συμβάσεων και συμφωνιών και δεν διατύπωσαν νέες επιφυλάξεις.

Η παρούσα έκθεση συνοδεύεται από οκτώ ειδικά ανά χώρα έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, τα οποία παρέχουν πλήρη στοιχεία σχετικά με τις δεσμεύσεις των δικαιούχων του ΣΓΠ+ όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα εργασιακά δικαιώματα, το περιβάλλον και το κλίμα, καθώς και τη χρηστή διακυβέρνηση, και σχετικά με τη συνεργασία της ΕΕ με τις εν λόγω χώρες-εταίρους σ' αυτούς τους τομείς. Όπως αναλύεται περαιτέρω στα εν λόγω έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, κατά την περίοδο αναφοράς παρατηρήθηκαν πολλές θετικές εξελίξεις, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις.

Πολλοί σημερινοί δικαιούχοι του ΣΓΠ+ ενίσχυσαν τη νομοθεσία για τα **ανθρώπινα δικαιώματα** και τις θεσμικές ρυθμίσεις κατά την περίοδο που καλύπτεται από την παρούσα έκθεση. Για παράδειγμα, η Κιργιζία, το Ουζμπεκιστάν, η Σρι Λάνκα και το Πακιστάν ενίσχυσαν τη νομοθεσία κατά της ενδοοικογενειακής βίας, ενώ η Βολιβία, η Μογγολία, το Ουζμπεκιστάν και οι Φιλιππίνες θέσπισαν μεταρρυθμίσεις για την προστασία των παιδιών. Το Πακιστάν περιόρισε το πεδίο εφαρμογής της θανατικής ποινής και θέσπισε κανόνες εφαρμογής του νόμου κατά των βασανιστηρίων, καθώς και νέους νόμους για τον περιορισμό των γάμων παιδιών στο Βελουχιστάν και στο Ισλαμαμπάντ. Η Σρι Λάνκα ενίσχυσε τα εγχώρια εθνικά

ιδρύματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι Φιλιππίνες θέσπισαν νέους μηχανισμούς εποπτείας και διυπουργικά συντονιστικά όργανα για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Οι περισσότεροι δικαιούχοι του ΣΓΠ+ σημείωσαν επίσης πρόοδο όσον αφορά τα **εργασιακά δικαιώματα**. Για παράδειγμα, η Μογγολία πρωτοπόρησε με την ενσωμάτωση ενότητας σχετικά με την αναγκαστική εργασία στην ιδιωτική οικονομία στο πλαίσιο εθνικής έρευνας εργατικού δυναμικού και συμπεριέλαβε ενότητα σχετικά με την υποχρεωτική εργασία στρατευσίμων. Συνεχίστηκαν οι προσπάθειες για την εξάλειψη της αναγκαστικής εργασίας στο Ουζμπεκιστάν και οι Φιλιππίνες κατάρτισαν χάρτη πορείας για την προώθηση της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και στρατηγική για τη μείωση της παιδικής εργασίας. Το Πακιστάν κύρωσε το πρωτόκολλο της ΔΟΕ στη σύμβαση περί της αναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας και δρομολόγησε πρωτοβουλία για τη μετάβαση των εργαζομένων από την άτυπη στην επίσημη οικονομία με σκοπό την περαιτέρω προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας. Αρκετές δικαιούχες χώρες θέσπισαν μέτρα για τη μείωση της παιδικής εργασίας και την ενίσχυση των πλαισίων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

Πολλοί δικαιούχοι του ΣΓΠ+ παρέμειναν επίσης προσηλωμένοι στην **προστασία του περιβάλλοντος**, υποβάλλοντας εκθέσεις διαφάνειας για το κλίμα στο πλαίσιο των σχετικών πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών· ενισχύοντας τη νομοθεσία και τα σχέδια δράσης για τη βιοποικιλότητα και τις προστατευόμενες περιοχές σύμφωνα με τη σύμβαση για τη βιοποικιλότητα· προωθώντας την εφαρμογή του πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ²⁸ και αναλαμβάνοντας τον σχεδιασμό για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της που συνδέεται με τις εθνικά καθορισμένες συνεισφορές (στο εξής: ΕΚΣ) στο πλαίσιο της διασφάλισης της εφαρμογής της συμφωνίας του Παρισιού.

Η **διακυβέρνηση** όσον αφορά τον έλεγχο των ναρκωτικών και την καταπολέμηση της διαφθοράς βελτιώθηκε σε ορισμένες χώρες. Στις εν λόγω βελτιώσεις περιλαμβάνονταν επικαιροποιημένες πολιτικές για την καταπολέμηση της διαφθοράς στη Βολιβία, στην Κιργιζία, στο Πακιστάν και στη Σρι Λάνκα.

Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά την εφαρμογή των δεσμεύσεων του ΣΓΠ+.

Στα οριζόντια ζητήματα για τα **ανθρώπινα δικαιώματα** που είναι κοινά σε πολλούς δικαιούχους του ΣΓΠ+ περιλαμβάνονται η ανεπαρκής ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και η περιορισμένη πρόσβαση σε ένδικο μέσο και λογοδοσία για παραβιάσεις και καταπατήσεις, οι περιορισμοί στον χώρο της κοινωνίας των πολιτών, η ελευθερία της έκφρασης και η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης· αναφορές για βασανιστήρια, έλλειψη λογοδοσίας και ελλιπής ευθυγράμμιση των εθνικών πλαισίων με τη σύμβαση κατά των βασανιστηρίων²⁹· επίμονη έμφυλη βία, μετά την οποία υπάρχει ατιμωρησία· και διαρθρωτικές διακρίσεις κατά των μειονοτήτων και των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων. Σε ορισμένες δικαιούχες χώρες του ΣΓΠ+, η προστασία των κοινωνικοοικονομικών δικαιωμάτων έρχεται σε αντίθεση με αδύναμες στρατηγικές για την καταπολέμηση της φτώχειας, περιορισμένες ευκαιρίες εκπαίδευσης, σημαντικά κενά στα συστήματα κοινωνικής προστασίας ή έλλειψη στήριξης για την οικονομική ενδυνάμωση των γυναικών. Εξακολουθούν επίσης να υπάρχουν σημαντικά κενά στα δεδομένα, ιδίως όσον αφορά την έμφυλη βία, τις έρευνες για βασανιστήρια, την παιδική εργασία και τις διώξεις για εμπορία ανθρώπων.

Ομοίως, όσον αφορά τα **εργασιακά δικαιώματα**, παρότι τα νομοθετικά πλαίσια βελτιώθηκαν, η εφαρμογή και η επιβολή τους παραμένουν άνισες και οι επιθεωρήσεις εργασίας αντιμετωπίζουν συχνά περιορισμούς όσον αφορά την ικανότητα. Συνολικά, εξακολουθούν να υφίστανται διακρίσεις σε βάρος όλων των εύάλωτων ομάδων. Η ελευθερία του

συνεταιρίζεσθαι παραμένει περιορισμένη σε αρκετές δικαιοδοσίες και η κάλυψη των συλλογικών διαπραγματεύσεων είναι περιορισμένη σε πολλά πλαίσια. Η παιδική εργασία και η αναγκαστική εργασία εξακολουθούν να υφίστανται, ιδίως στη γεωργία και στον άτυπο τομέα. Τα εργασιακά δικαιώματα των εργαζόμενων γυναικών θα πρέπει να βελτιωθούν περαιτέρω. Τα κενά δεδομένων σε όλες τις σχετικές συμβάσεις της ΔΟΕ για το ΣΓΠ+ θα πρέπει να αντιμετωπιστούν χωρίς καθυστέρηση.

Πολλοί δικαιούχοι του ΣΓΠ+ αντιμετώπισαν επίσης περιορισμούς όσον αφορά την **προστασία του περιβάλλοντος**, με καθυστερήσεις στην υποβολή περιβαλλοντικών εκθέσεων (για παράδειγμα στο πλαίσιο της σύμβασης της Στοκχόλμης³⁰, της CITES³¹, του πρωτοκόλλου της Καρθαγένης³²)· περιορισμούς ικανοτήτων και πόρων που επηρεάζουν την επιβολή, καθώς και σημαντική ευπάθεια στην κλιματική αλλαγή που επιβαρύνει τα θεσμικά συστήματα. Παρότι οι δεσμεύσεις είναι φιλόδοξες, η υλοποίησή τους συχνά υστερεί.

Η **διακυβέρνηση** θα μπορούσε να ενισχυθεί μέσω ισχυρότερων προσπάθειών για την καταπολέμηση της διακίνησης ναρκωτικών, βελτιωμένων μέτρων από την πλευρά της ζήτησης σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και αυξημένων προσπαθειών για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Επιπλέον, οι οικονομικές κρίσεις (Βολιβία, Σρι Λάνκα) και οι φυσικές καταστροφές (Πακιστάν, Σρι Λάνκα, Φιλιππίνες) επιδείνωσαν τις διαρθρωτικές προκλήσεις και παρεμπόδισαν περαιτέρω την ικανότητα εφαρμογής κατά την περίοδο αναφοράς.

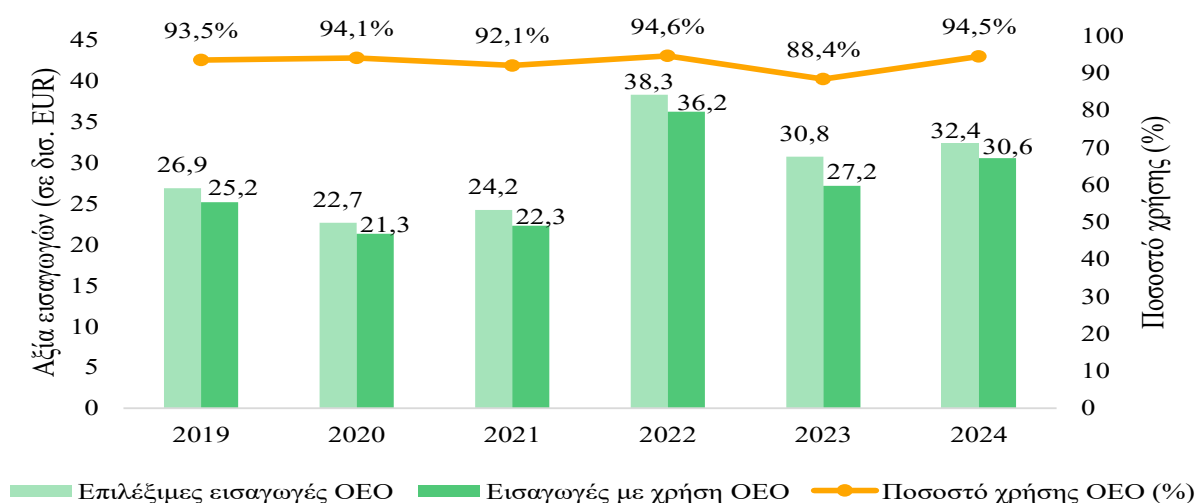
Τα έργα εταιρικής σχέσης της ΕΕ μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση ορισμένων από τις προκλήσεις αυτές μέσω συνεργασίας, ενώ στα έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής για το ΣΓΠ+ που συνοδεύουν την παρούσα έκθεση περιγράφονται ειδικά ανά χώρα μέτρα.

γ) Καθεστώς «Όλα εκτός από όπλα» (ΟΕΟ)

ι. Οικονομικά στοιχεία

Τα οφέλη του ΣΓΠ της ΕΕ είναι σημαντικότερα για τους δικαιούχους του καθεστώτος ΟΕΟ. Οι προτιμησιακές εισαγωγές από δικαιούχους του καθεστώτος ΟΕΟ ανήλθαν σε 30,6 δισ. EUR το 2024, έναντι 25,2 δισ. EUR το 2019.

Διάγραμμα 8. Τάση των εισαγωγών του καθεστώτος ΟΕΟ και του ποσοστού χρήσης



Τα ποσοστά χρήσης στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ παρουσίασαν μικρές μόνο διακυμάνσεις μεταξύ 2022 και 2024. Το ποσοστό ανήλθε σε 94,6 % το 2022, στη συνέχεια μειώθηκε σε 88,4 % το 2023 και, ακολούθως, ανέκαμψε σε 94,5 % το 2024. Το 2022 οι εισαγωγές στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ αυξήθηκαν κατακόρυφα λόγω της ανάκαμψης μετά την πανδημία COVID-19 και των τιμών της ενέργειας που αναφέρθηκαν ανωτέρω. Αν εξεταστεί η τάση με την πάροδο του χρόνου, παρατηρείται αύξηση από τις εισαγωγές πριν από την πανδημία COVID-19 το 2019 (επιλέξιμες εισαγωγές αξίας 27 δισ. EUR, εκ των οποίων σε εισαγωγές αξίας 25 δισ. EUR έγινε χρήση των προτιμήσεων στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ) έως το 2024 (επιλέξιμες εισαγωγές αξίας 32 δισ. EUR, εκ των οποίων σε εισαγωγές αξίας 31 δισ. EUR έγινε χρήση των προτιμήσεων στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ).

Διάγραμμα 9. Εισαγωγές της ΕΕ ανά καθεστώς ΣΓΠ και από χώρες με ενισχυμένη συνεργασία υπό το καθεστώς ΟΕΟ

	Εισαγωγές ΣΓΠ της ΕΕ (εκατ. EUR), εξαιρουμένων των μη προτιμησιακών εισαγωγών				Μερίδιο των εισαγωγών από χώρες του καθεστώτος ΟΕΟ 2022-2024
	2019 ³³	2022	2023	2024	
ΣΓΠ (σύνολο)	62 326	77 393	52 419	59 450	
Γενικό ΣΓΠ	28 665	27 489	15 331	17 402	
ΣΓΠ+	8 496	13 662	9 896	11 476	
ΟΕΟ (σύνολο)	25 164	36 243	27 192	30 573	
ΟΕΟ (μόνο για την Αφρική)	2 782	4 141	3 151	3 888	11,9 %
Ενισχυμένη συνεργασία υπό το καθεστώς ΟΕΟ					
Μπανγκλαντές	15 366	23 134	17 064	19 019	63,0 %
Καμπότζη³⁴	4 174	4 324	3 534	4 207	12,8 %
Μιανμάρ	2 471	4 112	2 993	2 962	10,7 %

Κατά την περίοδο αναφοράς και σε σύγκριση με τα επίπεδα πριν από την πανδημία COVID-19, η σχετική σημασία του καθεστώτος ΟΕΟ συνολικά, αλλά ιδίως των δικαιούχων του καθεστώτος ΟΕΟ στην αφρικανική ήπειρο, συνέχισε να αυξάνεται. Ταυτόχρονα, τρεις από τους μεγαλύτερους δικαιούχους του καθεστώτος ΟΕΟ συνέχισαν να τελούν υπό ενισχυμένη συνεργασία. Η έκθεση εξετάζει περαιτέρω τις τάσεις αυτές κατωτέρω.

ii. Αναβάθμιση των δικαιούχων

Στόχος του ΣΓΠ είναι η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης. Συνεπώς, αποτελεί θετική εξέλιξη όταν οι δικαιούχοι αναβαθμίζονται από το καθεστώς των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών, δηλαδή όταν αποχωρούν από το καθεστώς αυτό και, στη συνέχεια, εξέρχονται από το καθεστώς ΟΕΟ μετά από μια μεταβατική περίοδο. Εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση για το ΣΓΠ+ ώστε να διατηρήσουν τα περισσότερα από τα οφέλη τους.

Αναμένονται αρκετές αναβαθμίσεις στο εγγύς μέλλον. Το **Μπανγκλαντές**, η **Λαϊκή Δημοκρατία του Λάος** και το **Νεπάλ** έχει προγραμματιστεί να αποχωρήσουν από το καθεστώς ΛΑΧ το 2026³⁵. Οι **Νήσοι Σολομώντος** έχει προγραμματιστεί να αποχωρήσουν το 2027· και η **Καμπότζη** και η **Σενεγάλη** έχει προγραμματιστεί να αποχωρήσουν το 2029.

Κατά την τριετή επανεξέταση της Επιτροπής Αναπτυξιακής Πολιτικής (στο εξής: ΕΑΠ) του ΟΗΕ το 2024, διαπιστώθηκε ότι η **Ρουάντα**, η **Ουγκάντα** και η **Τανζανία** πληρούσαν για πρώτη φορά τα όρια για την αποχώρηση από το καθεστώς. Και οι τρεις χώρες πληρούσαν δύο από τα τρία κριτήρια. Οι χώρες αυτές προβλέπεται να εξεταστούν εκ νέου το 2027 και, εάν πληρούν τα κριτήρια για δεύτερη φορά, θα μπορούσε να προταθεί η αποχώρησή τους από το καθεστώς.

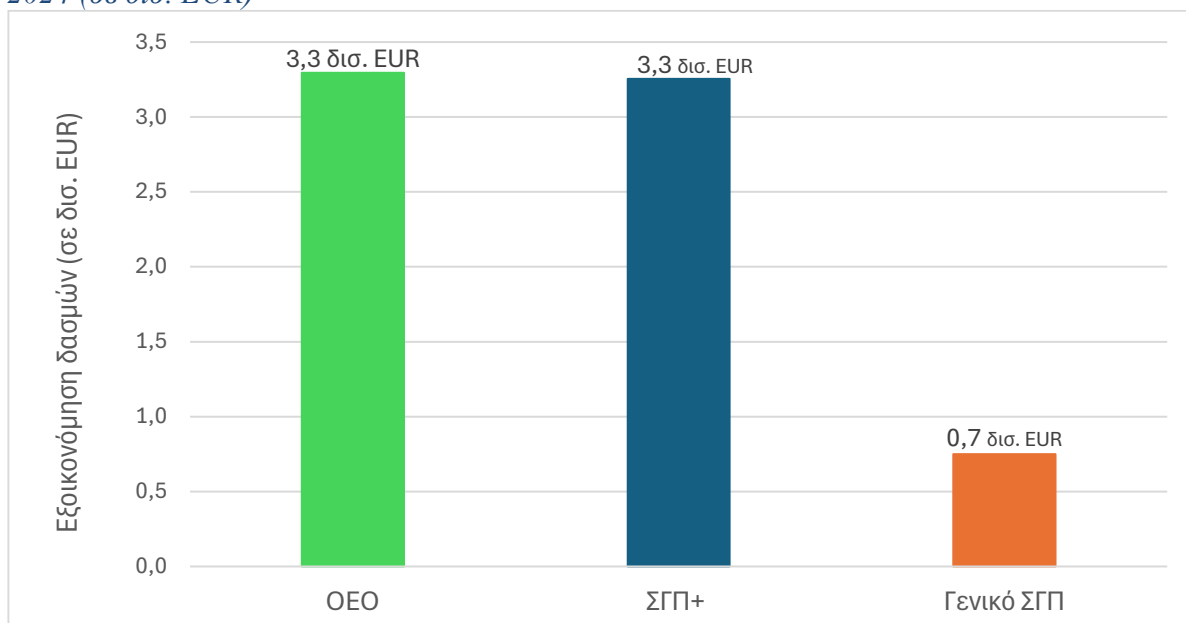
Το **Κιριμπάτι** και το **Τουβαλού** προτάθηκαν για την αποχώρηση από το καθεστώς ΛΑΧ το 2018 και το 2012, αντίστοιχα, αλλά το ECOSOC³⁶ ανέβαλε τη λήψη απόφασης σχετικά με την αποχώρησή τους. Το 2024 το ECOSOC, υπενθυμίζοντας την απόφασή του το 2021 να αναβάλει την εξέταση της αποχώρησής τους έως το 2024, αποφάσισε επίσης να εξετάσει την αποχώρησή τους σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

Κατά την τριετή επανεξέταση του 2024, η ΕΑΠ του ΟΗΕ αποφάσισε να αναβάλει την απόφασή της σχετικά με την αποχώρηση της **Μιανμάρ** και του **Ανατολικού Τιμόρ** έως το 2027.

Για τους σημερινούς δικαιούχους του καθεστώτος ΟΕΟ, η μετάβαση στο ΣΓΠ+ μετά την αποχώρησή τους από το καθεστώς θα διατηρούσε κατά γενικό κανόνα ισοδύναμο επίπεδο εξοικονόμησης, το οποίο θα ανερχόταν επίσης σε περίπου 3,3 δισ. EUR για το 2024, ενώ η απλή μετάβαση στο γενικό ΣΓΠ θα μείωνε το ποσό αυτό σε περίπου 0,75 δισ. EUR, ήτοι μείωση κατά περίπου 80 % (βλέπε διάγραμμα 10). Η προσχώρηση στο ΣΓΠ+ δεν μπορεί ποτέ να αντισταθμίσει πλήρως το καθεστώς ΟΕΟ, καθώς συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την υπαγωγή σε ορισμένες ειδικές διασφαλίσεις και αυστηρότερους κανόνες καταγωγής, οι οποίοι συνήθως μειώνουν τις προτιμήσεις των οποίων μπορεί πράγματι να γίνει χρήση. Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές για τις χώρες που εξάγουν ενδύματα.

Πέραν των γενναιόδωρων μεταβατικών περιόδων, η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει τις χώρες που αποχωρούν από το καθεστώς ΟΕΟ, ιδίως τις δικαιούχες χώρες που επιδιώκουν να προσχωρήσουν στη συνέχεια στο καθεστώς ΣΓΠ+, με σκοπό την αποφυγή τυχόν αρνητικών επιπτώσεων στους εξαγωγείς των χωρών αυτών και στις εταιρείες της ΕΕ που συναλλάσσονται μ' αυτές.

Διάγραμμα 10: Εκτιμώμενη εξοικονόμηση δασμών/αύξηση εσόδων στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ σε σύγκριση με το ΣΓΠ+ ή το γενικό ΣΓΠ για τους ίδιους δικαιούχους το 2024 (σε δισ. EUR)

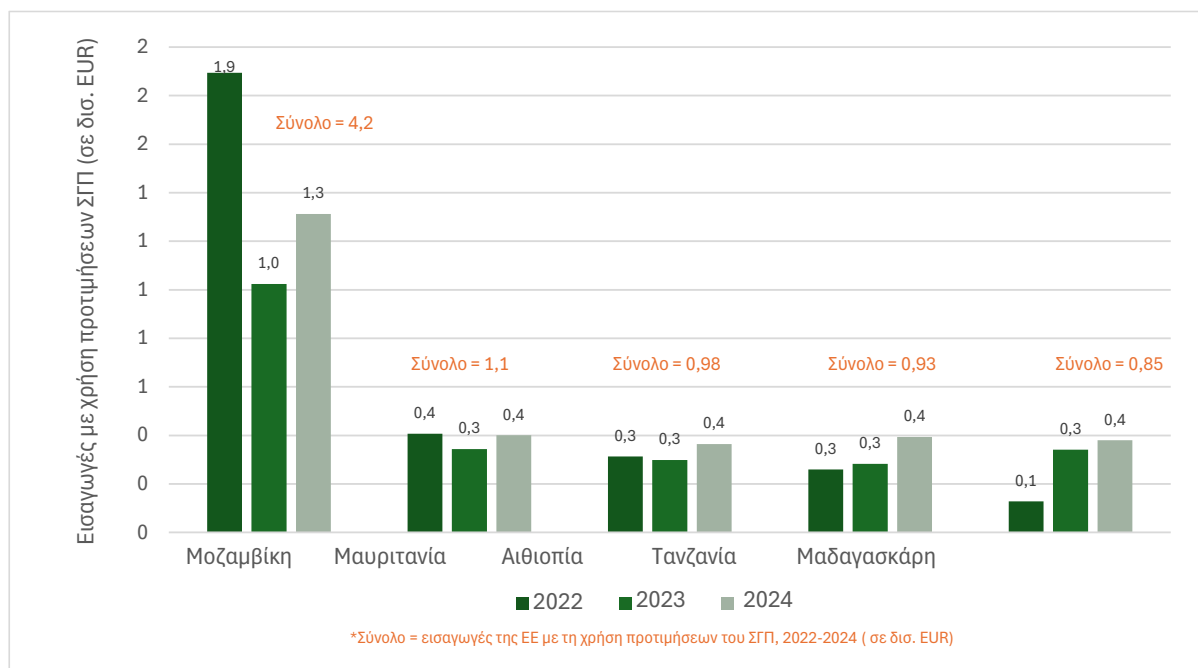


iii. Προώθηση της ανταγωνιστικότητας της Αφρικής

Τα τρία τέταρτα των δικαιούχων χωρών του καθεστώτος ΟΕΟ βρίσκονται στην αφρικανική ήπειρο (33 από τις 46³⁷). Σύντομα, οι αφρικανικές χώρες θα αποτελούν την κυρίαρχη ομάδα στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ, δεδομένου του σημαντικού αριθμού και μεγέθους των ασιατικών δικαιούχων χωρών που πρόκειται να αποχωρήσουν από το καθεστώς. Και τα τρία καθεστώτα στο πλαίσιο του ΣΓΠ της ΕΕ αποτελούν σημαντικούς πυλώνες της στήριξης της ΕΕ στην οικονομική διαφοροποίηση της Αφρικής και στην ένταξή της στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, αλλά το καθεστώς ΟΕΟ ξεχωρίζει.

Οι προτιμησιακές εισαγωγές της ΕΕ από αφρικανικές δικαιούχες χώρες του καθεστώτος ΟΕΟ ανήλθαν σε 3,9 δισ. EUR το 2024, έναντι 2,8 δισ. EUR το 2019 (βλ. επίσης πίνακα/διάγραμμα 9 ανωτέρω). Το ποσοστό χρήσης των προτιμήσεων του καθεστώτος ΟΕΟ ανήλθε σε 88,9 % το 2024, γεγονός που καταδεικνύει αυξημένη χρήση των προτιμήσεων από τις αφρικανικές δικαιούχες χώρες κατά τα τελευταία έτη, αλλά και περιθώρια περαιτέρω αξιοποίησης. Χάρη στην αδασολόγητη πρόσβαση που παρέχει το καθεστώς ΟΕΟ, οι αφρικανικές δικαιούχες χώρες του καθεστώτος ΟΕΟ απαλλάχθηκαν από εισαγωγικούς δασμούς της ΕΕ ύψους περίπου 213 εκατ. EUR το 2024. Κατά την περίοδο 2022-2024, οι κυριότερες αφρικανικές χώρες-εξαγωγείς στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ ήταν η Μοζαμβίκη (4,2 δισ. EUR), η Μαυριτανία (1,2 δισ. EUR), η Αιθιοπία (975,5 εκατ. EUR), η Τανζανία (934,7 εκατ. EUR) και η Μαδαγασκάρη (848,1 εκατ. EUR).

Διάγραμμα 11: Οι 5 κυριότεροι δικαιούχοι του καθεστώτος ΟΕΟ στην Αφρική (σύνολο εισαγωγών με χρήση προτιμήσεων στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ· σε εκατ. EUR)



Όπως προαναφέρθηκε, εκτός του καθεστώτος ΟΕΟ, ορισμένες αφρικανικές χώρες επωφελούνται από άλλα καθεστώτα ΣΓΠ. Η Δημοκρατία του Κονγκό, η Κένυα και η Νιγηρία εμπίπτουν στο γενικό ΣΓΠ (με την Κένυα να αποχωρεί το 2027 λόγω της έναρξης εφαρμογής της συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης ΕΕ-Κένυας την 1η Ιουλίου 2024), ενώ το Πράσινο Ακρωτήριο επωφελείται από το ΣΓΠ+. Για την περίοδο 2022-2024, οι συνολικές εισαγωγές της ΕΕ με τη χρήση προτιμήσεων του ΣΓΠ από τις τέσσερις αυτές αφρικανικές χώρες ανήλθαν σε 579,4 εκατ. EUR, με τη Νιγηρία να αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μερίδιο (372,4 εκατ. EUR με ποσοστό χρήσης 70 %), ακολουθούμενη από το Πράσινο Ακρωτήριο (172,5 εκατ. EUR· ποσοστό χρήσης 85 %), την Κένυα (15,7 εκατ. EUR· ποσοστό χρήσης 1 %³⁸), και τη Δημοκρατία του Κονγκό (18,7 εκατ. EUR· ποσοστό χρήσης 58 %). Ειδικότερα, το καθεστώς ΣΓΠ+ του Πράσινου Ακρωτηρίου παρέχει σημαντικά μεγαλύτερες απαλλαγές από δασμούς απ' ό,τι θα παρείχε το γενικό ΣΓΠ (12,0 εκατ. EUR έναντι 3,9 εκατ. EUR), ποσό που αντιστοιχεί σε πρόσθετες προτιμήσεις ύψους 8,1 εκατ. EUR.³⁹

Σε σύγκριση με παρόμοια συστήματα άλλων ανεπτυγμένων χωρών για τη χορήγηση μονομερών προτιμήσεων, το καθεστώς ΟΕΟ της ΕΕ παρουσιάζει τον υψηλότερο αριθμό διαφορετικών εξαγόμενων προϊόντων (53 % του συνόλου των δασμολογικών κλάσεων)⁴⁰, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι εισαγωγές της ΕΕ από τις ΛΑΧ είναι πολύ διαφοροποιημένες. Σύμφωνα με τη UNCTAD⁴¹, το καθεστώς ΟΕΟ της ΕΕ προσφέρει τη μεγαλύτερη εξοικονόμηση δασμών σε απόλυτες τιμές, σε σύγκριση με τα συστήματα των ΗΠΑ, της Ιαπωνίας και του Καναδά⁴². Σε αντίθεση με τα ειδικά καθεστώτα που προσφέρονται στην Αφρική από την Κίνα ή τις ΗΠΑ, το καθεστώς ΟΕΟ ξεχωρίζει όχι μόνο λόγω της αυτόματης επιλεξιμότητας όλων των ΛΑΧ, αλλά και επειδή δεν έχει ημερομηνία λήξης. Το μοναδικό αυτό χαρακτηριστικό παρέχει μακροπρόθεσμη ασφάλεια στις επιχειρήσεις και προσφέρει σημαντικά οφέλη στις αφρικανικές δικαιούχες χώρες: με την κατάργηση της ανάγκης για περιοδικές ανανεώσεις που είναι χαρακτηριστικές των καθεστώτων ΣΓΠ άλλων χωρών, το καθεστώς ΟΕΟ ενισχύει την εμπιστοσύνη των επενδυτών, διευκολύνει τις στρατηγικές επενδυτικές αποφάσεις και ενθαρρύνει τη διαφοροποίηση των εξαγωγικών δομών. Αυτό είναι

ιδιαίτερα σημαντικό σε περιόδους πρόσθετων προκλήσεων για τις αναπτυσσόμενες χώρες που αντιμετωπίζουν μειωμένη στήριξη και αυξημένες δυσκολίες πρόσβασης σε ορισμένες άλλες αγορές.

Ως εκ τούτου, το καθεστώς ΟΕΟ, με τη γενναιόδωρη πρόσβαση στην αγορά που παρέχει στις ΛΑΧ εντός και εκτός Αφρικής, αποτελεί απόδειξη της ισχυρής δέσμευσης της ΕΕ να συνεχίσει να στηρίζει τη μεγέθυνση και τη βιώσιμη ανάπτυξη στις ΛΑΧ και την περαιτέρω ενσωμάτωσή τους στην παγκόσμια οικονομία μέσω ανοικτών, σταθερών και προβλέψιμων εμπορικών όρων.

iv. Ενισχυμένη συνεργασία

Παράλληλα με τη συνεχή παρακολούθηση των δικαιούχων του ΣΓΠ+, η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ διεξάγουν επίσης διαδικασίες ενισχυμένης συνεργασίας για τη στήριξη και την παροχή κινήτρων σε μεμονωμένες δικαιούχες χώρες του καθεστώτος ΟΕΟ ώστε να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους σε κρίσιμους τομείς που σχετίζονται με το ΣΓΠ, ιδίως όσον αφορά τις σχετικές βασικές διεθνείς συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα εργασιακά δικαιώματα. Αυτή η ενισχυμένη συνεργασία με το **Μπανγκλαντές**, την **Καμπότζη**⁴³ και τη **Μιανμάρ** είναι ιδιαίτερα σημαντική, λαμβανομένου επίσης υπόψη του πολύ σημαντικού μεριδίου τους στο σύνολο των εισαγωγών της ΕΕ στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ, όπως φαίνεται στον πίνακα/διάγραμμα 9 ανωτέρω. Ταυτόχρονα, παρουσιάζουν πολύ διαφορετικές πολιτικές, οικονομικές και αναπτυξιακές καταστάσεις, γεγονός που οδήγησε στην έναρξη ειδικής διαδικασίας ενισχυμένης συνεργασίας με διαφορετική πορεία και εστίαση για καθεμία από αυτές. Οι αντίστοιχες συνεργασίες λαμβάνουν επίσης υπόψη όλα τα διαθέσιμα μέσα της ΕΕ —πέραν της ΕΑΤ— για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που έχουν εντοπιστεί. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις τρεις δικαιούχες χώρες του καθεστώτος ΟΕΟ στο πλαίσιο της ενισχυμένης συνεργασίας παρέχονται στα ειδικά έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύουν την παρούσα έκθεση.

5. ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ/ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΤΟΥ ΣΓΠ

Παρότι το ΣΓΠ αποτελεί ολοκληρωμένο εργαλείο στήριξης της μακροπρόθεσμης βιώσιμης ανάπτυξης στις δικαιούχες χώρες, η εμπορική πολιτική πρέπει να συνδυάζεται με την αναπτυξιακή πολιτική και τη συνεργασία για την επίτευξη της επιθυμητής αποτελεσματικότητας⁴⁴. Τα περισσότερα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα (στο εξής: ΠΕΠ) της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027, τα οποία καθορίζουν τους τομείς προτεραιότητας της ΕΕ και τους ειδικούς στόχους για την αναπτυξιακή συνεργασία, περιλαμβάνουν τη στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης και των αξιοπρεπών θέσεων εργασίας, με δίκαιες και ισότιμες συνθήκες εργασίας. Οι εργασίες για την κύρωση συμβάσεων και την αποτελεσματική εφαρμογή συμβάσεων και δεσμεύσεων που σχετίζονται με τη χρηστή διακυβέρνηση, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα εργασιακά δικαιώματα και τα περιβαλλοντικά πρότυπα έχουν επίσης ευρεία υποστήριξη από τα ΠΕΠ. Για τις οκτώ δικαιούχες χώρες του ΣΓΠ+, όλα τα ΠΕΠ δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στη συμμόρφωση με το ΣΓΠ+ και στη στήριξη των σχετικών τομέων της βιώσιμης ανάπτυξης.

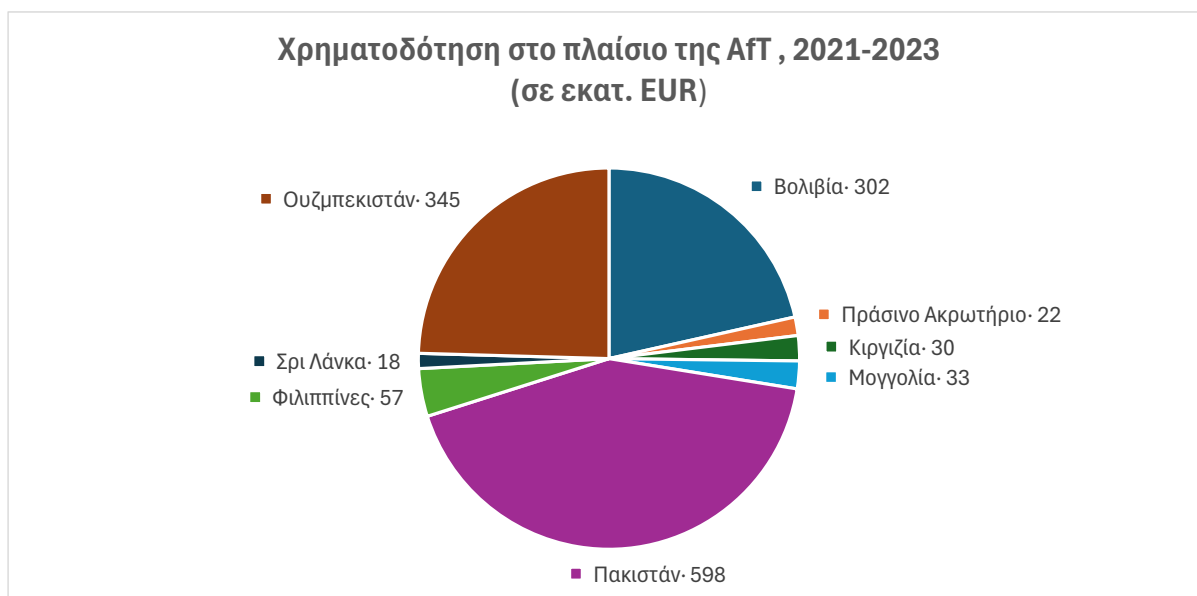
Τα εργασιακά δικαιώματα αποτέλεσαν ιδιαίτερο επίκεντρο του έργου «Trade for Decent Work» (Εμπόριο για αξιοπρεπή εργασία) (2019-2021 και 2022-2024, 6 εκατ. EUR), το οποίο συγχρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ και τη Φινλανδία και υλοποιήθηκε από τη ΔΟΕ. Το έργο προώθησε την εφαρμογή των θεμελιωδών συμβάσεων της ΔΟΕ σε επτά χώρες στο πλαίσιο

των καθεστώτων ΣΓΠ+ και ΟΕΟ της ΕΕ (Μαδαγασκάρη, Μογγολία, Μοζαμβίκη, Μπανγκλαντές, Πακιστάν, Πράσινο Ακρωτήριο και Φιλιππίνες).

Ένα άλλο σκέλος της στήριξης της ΕΕ προς τις δικαιούχες χώρες του ΣΓΠ, το οποίο εστιάζει σαφέστερα στη διασφάλιση ότι το εμπόριο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο για τη βιώσιμη ανάπτυξη, είναι η πρωτοβουλία «Βοήθεια για το Εμπόριο» (στο εξής: AfT)⁴⁵. Μέσω της AfT, η ΕΕ στηρίζει τις χώρες-εταίρους στη δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος για το εμπόριο, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα και η βιώσιμη ενσωμάτωση στην παγκόσμια οικονομία.

Η ΕΕ, από κοινού με τα κράτη μέλη της, είναι ο μεγαλύτερος χορηγός της AfT από την έναρξη της πρωτοβουλίας. Το 2023⁴⁶ η ΕΕ διέθεσε 16,2 δισ. EUR σε χώρες-εταίρους στο πλαίσιο της AfT, πολλές από τις οποίες είναι δικαιούχες του ΣΓΠ. Όσον αφορά ειδικότερα τους δικαιούχους του ΣΓΠ+, όπως προαναφέρθηκε, η ΕΕ τους στηρίζει στην εκπλήρωση των απαιτήσεων του εν λόγω καθεστώτος, αλλά μέσω της βοήθειας για το εμπόριο τους βοηθά επίσης να αξιοποιήσουν πλήρως τις προτιμήσεις που παρέχονται στο πλαίσιο του εν λόγω καθεστώτος. Η χρηματοδότηση της ΕΕ στο πλαίσιο της AfT για την περίοδο 2021-2023 προς τους οκτώ δικαιούχους του ΣΓΠ+, συνολικού ύψους 1,4 δισ. EUR, επικεντρώθηκε σε τομείς όπως η κατασκευή υποδομών, η βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας (συμπεριλαμβανομένης της μεταρρύθμισης του επενδυτικού κλίματος και της ανάπτυξης αλυσίδων αξίας), η διευκόλυνση του εμπορίου, η εφαρμογή προτύπων και η συμμόρφωση με αυτά και πολλά άλλα.

Διάγραμμα 12. Χρηματοδότηση της ΕΕ στο πλαίσιο της AfT προς τους δικαιούχους του ΣΓΠ+, συνολικού ύψους 1,4 δισ. EUR, 2021-2023



Τέλος, η πρωτοβουλία AfT στηρίζει τη διαμόρφωση ευνοϊκού περιβάλλοντος για το εμπόριο και τις επενδύσεις στο πλαίσιο της στρατηγικής Global Gateway⁴⁷, μιας εμβληματικής στρατηγικής που δρομολογήθηκε το 2021 για την κινητοποίηση επενδύσεων σε τομείς προτεραιότητας. Σύμφωνα με τις γεωπολιτικές φιλοδοξίες της ΕΕ και τη δέσμευσή της για την Ατζέντα του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, στόχος της στρατηγικής Global Gateway είναι να ενισχύσει τις έξυπνες, καθαρές και ασφαλείς επενδύσεις στους τομείς της ψηφιακής τεχνολογίας, της ενέργειας και των μεταφορών, καθώς και να ενισχύσει τα συστήματα υγείας,

εκπαίδευσης και έρευνας σε ολόκληρο τον κόσμο, προωθώντας παράλληλα τις οικουμενικές αξίες και τα υψηλά πρότυπα, τη χρηστή διακυβέρνηση και τη διαφάνεια.

Η ΕΕ στήριξε επίσης την παροχή ολοκληρωμένων, διαφανών και κεντρικά συγκεντρωμένων πληροφοριών σχετικά με το ΣΓΠ τόσο για τους δικαιούχους, τις επιχειρήσεις, την κοινωνία των πολιτών όσο και για τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής μέσω του έργου «GSP Hub». Το έργο «GSP Hub» ξεκίνησε το 2019 και αποσκοπούσε στη βελτίωση της ευαισθητοποίησης και της διαφάνειας σχετικά με το ΣΓΠ, των οικονομικών οφελών του και της παρακολούθησής του, μέσω ειδικού ιστοτόπου⁴⁸, γραπτών δημοσιεύσεων και σειράς εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης στην Ευρώπη και στις δικαιούχες χώρες του ΣΓΠ. Η συντήρηση και η επικαιροποίηση του ιστοτόπου θα συνεχιστούν στο πλαίσιο του νέου κανονισμού ΣΓΠ.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατά τη διάρκεια του τελευταίου κύκλου παρακολούθησης του ΣΓΠ στο πλαίσιο του κανονισμού ΣΓΠ του 2012 (2023-2025), το σύστημα συνέχισε να επιτυγχάνει τους κύριους στόχους του όσον αφορά τη συμβολή στην οικονομική πρόοδο και τη βιώσιμη ανάπτυξη στις δικαιούχες χώρες.

Το ΣΓΠ της ΕΕ παρείχε γενναιόδωρα οικονομικά οφέλη στις χώρες-εταίρους, καθώς και στους εισαγωγείς και τους καταναλωτές της ΕΕ, παραμένοντας πηγή σταθερότητας και προβλεψιμότητας σε περιόδους εμπορικής, οικονομικής και γεωπολιτικής αστάθειας.

Το 2024 εισήχθησαν στην ΕΕ εμπορεύματα αξίας σχεδόν 60 δισ. EUR με τη χρήση προτιμήσεων του ΣΓΠ, προς όφελος τόσο των εισαγωγέων της ΕΕ όσο και των δικαιούχων χωρών. Οι συνολικές εισαγωγές με χρήση των προτιμήσεων του ΣΓΠ κατά την περίοδο 2022-2024 παρουσίασαν διακυμάνσεις σύμφωνα με τις ευρύτερες τάσεις, ενώ παρέμειναν ελαφρώς πάνω από τα επίπεδα πριν από την πανδημία COVID-19, αν ληφθεί υπόψη η αποχώρηση σημαντικών δικαιούχων από το ΣΓΠ.

Η μεγαλύτερη κατηγορία δικαιούχων, τόσο ως προς τον αριθμό των δικαιούχων όσο και ως προς την αξία των εισαγωγών, παρέμεινε εκείνη των ΛΑΧ στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ, οι οποίες έχουν επίσης τα υψηλότερα ποσοστά χρήσης, που ανέρχονται σε σχεδόν 95 %. Η σχετική σημασία του καθεστώτος ΟΕΟ θα συνεχίσει να αυξάνεται, καθώς οι μεγάλοι δικαιούχοι του γενικού ΣΓΠ (η Ινδία και η Ινδονησία) και οι δικαιούχοι του ΣΓΠ+ (οι Φιλιππίνες) αναβαθμίζουν τις εμπορικές τους σχέσεις με την ΕΕ μέσω συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών και αποχωρούν από το ΣΓΠ. Όσον αφορά το μέλλον, οι οικονομικές συνθήκες των περισσότερων δικαιούχων χωρών του ΣΓΠ εξακολουθούν να βελτιώνονται, με αρκετές από αυτές να βρίσκονται σε πορεία αποχώρησης από το καθεστώς ΛΑΧ των Ηνωμένων Εθνών. Αυτό αντικατοπτρίζει την επιτυχία των αναπτυξιακών προσπαθειών και τη θετική συμβολή του ΣΓΠ της ΕΕ στις εν λόγω χώρες.

Κατά συνέπεια, ο αριθμός των χωρών που επωφελούνται από το σύστημα μονομερών προτιμήσεων της ΕΕ θα συνεχίσει να μειώνεται. Το ΣΓΠ θα παραμείνει σημαντικό, καθώς θα συνοδεύει τους δικαιούχους που αποχωρούν κατά τις μεταβατικές περιόδους και επειδή θα συνεχίσει να παρέχει προτιμήσεις στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ για τις υπόλοιπες ΛΑΧ, ιδίως στην αφρικανική ήπειρο. Δεδομένης της μοναδικής προσφοράς του καθεστώτος ΟΕΟ της ΕΕ στις αφρικανικές χώρες, η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ —τόσο στην έδρα όσο και μέσω των αντιπροσωπειών της ΕΕ— θα κάνουν περαιτέρω προσπάθειες για την ενίσχυση της επικοινωνίας και του διαλόγου σχετικά με το ΣΓΠ, ώστε να αυξηθεί η προβολή, η ευαισθητοποίηση και η υιοθέτηση του καθεστώτος ΟΕΟ στην αφρικανική ήπειρο.

Εκτός από το καθεστώς ΟΕΟ, το ΣΓΠ+ εξακολουθεί επίσης να αποφέρει σημαντικά οφέλη: τέσσερις από τους δέκα κυριότερους δικαιούχους ολόκληρου του ΣΓΠ είναι δικαιούχοι του ΣΓΠ+ και σχεδόν το 20 % του συνόλου των εισαγωγών της ΕΕ στο πλαίσιο του ΣΓΠ προέρχεται από δικαιούχες χώρες του ΣΓΠ+. Ταυτόχρονα, το ΣΓΠ+ εξακολουθεί να επιτυγχάνει τον στόχο του, ο οποίος είναι η παροχή κινήτρων για βιώσιμη ανάπτυξη και χρηστή διακυβέρνηση με βάση διεθνώς συμφωνημένα και αναγνωρισμένα πρότυπα. Παρότι η κατάσταση παραμένει δύσκολη σε πολλές δικαιούχες χώρες του ΣΓΠ+, η λεπτομερής παρακολούθηση και ο διάλογος στο πλαίσιο του ΣΓΠ+ εξακολουθούν να αποτελούν μοναδική πλατφόρμα συζήτησης και κινητήρια δύναμη για βελτίωση με την πάροδο του χρόνου.

Η ΕΕ παρέττειν το ΣΓΠ για μία ακόμη δεκαετία, ενώ ο νέος κανονισμός ΣΓΠ αναμένεται να αρχίσει να εφαρμόζεται την 1η Ιανουαρίου 2027. Μέσω των νέων κανόνων του ΣΓΠ, η ΕΕ διασφαλίζει τη συνέχεια της ελκυστικής προσφοράς της για μονομερείς εμπορικές προτιμήσεις μέσω των τριών ειδικών καθεστώτων. Με τον τρόπο αυτόν επιβεβαιώνει τη μακροχρόνια δέσμευση της ΕΕ να στηρίζει τη μεγέθυνση και τη βιώσιμη ανάπτυξη στις χώρες-εταίρους μας σε ολόκληρο τον κόσμο· μέσω γενναιόδωρων, σταθερών και προβλέψιμων εμπορικών όρων.

Πριν από την έναρξη εφαρμογής των νέων διατάξεων του ΣΓΠ, η παρούσα έκθεση και τα συνοδευτικά έγγραφα εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής θα χρησιμεύσουν ως σταθερή βάση αναφοράς. Ισχύει επίσης για τους σημερινούς δικαιούχους του ΣΓΠ+, οι οποίοι θα πρέπει να υποβάλουν εκ νέου αίτηση εάν επιθυμούν να συνεχίσουν να επωφελούνται από το ΣΓΠ+ στο μέλλον. Αυτό ισχύει ιδίως για τους σημερινούς δικαιούχους του καθεστώτος ΟΕΟ που θα επιθυμούσαν να υποβάλουν αίτηση για καθεστώς ΣΓΠ+ μετά την αποχώρησή τους από το καθεστώς ΛΑΧ. Η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη στη στήριξη των δικαιούχων χωρών καθ' όλη τη διάρκεια αυτών των μεταβάσεων.

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 978/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 732/2008.

² 2023 [JOIN(2023) 34 final].

³ Ορισμένα στοιχεία που επιπίπτουν στην τρέχουσα περίοδο αναφοράς καλύφθηκαν ήδη στην προηγούμενη έκθεση του 2023 [JOIN(2023) 34 final].

⁴ Δικαιούχες χώρες του γενικού ΣΓΠ: Βανουάτου, Δημοκρατία του Κονγκό, Ινδία, Ινδονησία, Κένυα, Μικρονησία, Νήσοι Κουκ, Νιγηρία, Νιούε, Συρία και Τατζικιστάν.

⁵ Δικαιούχες χώρες του ΣΓΠ+: Βολιβία, Κιργιζία, Μογγολία, Ουζμπεκιστάν, Πακιστάν, Πράσινο Ακρωτήριο, Σρι Λάνκα και Φιλιππίνες.

⁶ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2025/1951 της Επιτροπής, της 29ης Σεπτεμβρίου 2025, για την τροποποίηση των παραρτημάτων II, IV και VII του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 978/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1951/oj. [στο εξής: κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2025/1951 της Επιτροπής της 29ης Σεπτεμβρίου 2025]. Η νέα συνολική συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης (CEPA) αναμένεται να διέπει τις μελλοντικές εμπορικές σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και της Ινδονησίας. Όλοι οι σύνδεσμοι που παρέχονται στο παρόν έγγραφο ήταν επικαιροποιημένοι στις 28 Απριλίου 2026.

⁷ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2025/214 της Επιτροπής, της 28ης Νοεμβρίου 2024, για την τροποποίηση του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 978/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την Κένυα, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2025/214/oj.

⁸ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2024/1363 της Επιτροπής, της 12ης Μαρτίου 2024, για την τροποποίηση του παραρτήματος IV του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 978/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προκειμένου να διαγραφεί το Μπουτάν από τον κατάλογο των χωρών που είναι δικαιούχοι του ειδικού καθεστώτος υπέρ των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών,

ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1363/oj.

⁹ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2025/1951 της Επιτροπής της 29ης Σεπτεμβρίου 2025.

¹⁰ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2025/1951 της Επιτροπής της 29ης Σεπτεμβρίου 2025.

¹¹ Με τη διαβάθμιση προϊόντων διασφαλίζεται ότι οι προτιμήσεις παρέχονται στις χώρες και στα προϊόντα που τις έχουν περισσότερο ανάγκη και αποφεύγεται η ανταγωνιστική πίεση μεταξύ των δικαιούχων του ΣΓΠ.

¹² Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2023/2780 της Επιτροπής, της 14ης Δεκεμβρίου 2023, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2022/1039 όσον αφορά την παράταση της αναστολής ορισμένων δασμολογικών προτιμήσεων που χορηγούνται σε ορισμένες δικαιούχους χώρες του ΣΓΠ, http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2780/oj

¹³ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/1909 της Επιτροπής, της 24ης Σεπτεμβρίου 2025, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 978/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την αναστολή ορισμένων δασμολογικών προτιμήσεων που χορηγούνται σε ορισμένες δικαιούχους χώρες του ΣΓΠ για τα έτη 2026-2028, http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1909/oj.

¹⁴ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2024/842 της Επιτροπής, της 11ης Μαρτίου 2024, σχετικά με την εκ νέου επιβολή μέτρων διασφάλισης όσον αφορά την εισαγωγή ρυζιού Indica καταγωγής Καμπότζης και Μιανμάρ/Βιρμανίας, http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/842/oj.

¹⁵ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2025/1206 της Επιτροπής, της 19ης Ιουνίου 2025, για την αναστολή των δασμολογικών προτιμήσεων του ΣΓΠ+ όσον αφορά τις εισαγωγές αιθανόλης καταγωγής Πακιστάν, http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1206/oj.

¹⁶ https://policy.trade.ec.europa.eu/news/commission-proposes-new-eu-generalised-scheme-preferences-promote-sustainable-development-low-income-2021-09-22_el.

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2663 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Νοεμβρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 978/2012 για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων, <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2663/oj>.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2026/1395 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2026, για την εφαρμογή γενικευμένου συστήματος δασμολογικών προτιμήσεων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 978/2012, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2026/1395/oj>.

¹⁹ Οι πέντε νέες διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες είναι οι εξής: το Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλη σύρραξη (2000)· η σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (2007)· η σύμβαση αριθ. 81 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (στο εξής:

ΔΟΕ) για την επιθεώρηση εργασίας (1947)· η σύμβαση αριθ. 144 της ΔΟΕ περί των τριμερών συνεννοήσεων διά την προώθησιν της εφαρμογής των διεθνών κανόνων εργασίας (1976)· η συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή (2015) και η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος (2000).

²⁰ Το πρωτόκολλο του Κιότο στη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (1998).

²¹ Πηγή για όλα τα στατιστικά στοιχεία: Στοιχεία της Eurostat σχετικά με το ονομαστικό εμπόριο, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα επικυρωμένα στοιχεία για πλήρες έτος τον Σεπτέμβριο του 2025. Τα στατιστικά στοιχεία του ΣΓΠ καλύπτουν μόνο τα εμπορεύματα που εισάγονται στην αγορά της ΕΕ, δηλαδή τα εμπορεύματα που τίθενται σε ελεύθερη κυκλοφορία στην ΕΕ. Τα στατιστικά στοιχεία του ΣΓΠ δεν καλύπτουν άλλες εισαγωγές στην ΕΕ, όπως εμπορεύματα που εισάγονται στο πλαίσιο του τελωνειακού καθεστώτος της τελειοποίησης προς επανεξαγωγή ή επανεισαγωγές μετά το τελωνειακό καθεστώς τελειοποίησης προς επανεισαγωγή. Οι εμπορικές ροές που έχουν καταχωριστεί ως «εμπιστευτικές» δεν εμφανίζονται στα αριθμητικά στοιχεία χρήσης του ΣΓΠ+ και στις συνήθεις εμπορικές συναλλαγές του καθεστώτος 1· ωστόσο, εμφανίζονται στα αριθμητικά στοιχεία για το σύνολο των εμπορικών συναλλαγών (καθεστώς 4). https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/ext_go_agg_esms.htm#conf1537195068659.

²² Βανουάτου, Ινδία, Ινδονησία, Κέννα, Κονγκό, Μικρονησία, Νήσοι Κουκ, Νιγηρία, Νιούε, Συρία και Τατζικιστάν.

²³ Βολιβία, Κιργιζία, Μογγολία, Ουζμπεκιστάν, Πακιστάν, Πράσινο Ακρωτήριο, Σρι Λάνκα και Φιλιππίνες.

²⁴ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20240701-1>.

²⁵ Τα προϊόντα που επωφελούνται από το ΣΓΠ χωρίζονται σε τμήματα σύμφωνα με τον κανονισμό ΣΓΠ. Πληροφορίες σχετικά με το ποιοι κωδικοί ΣΟ περιλαμβάνονται στα τμήματα του ΣΓΠ παρέχονται στο παράρτημα V του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 978/2012. [EUR-Lex - 02012R0978-20250101 - EL - EUR-Lex](#).

²⁶ Επιπλέον, η ΕΕ εφαρμόζει δασμούς 0 % σε πολλούς τομείς, ανεξάρτητα από τις προτιμήσεις του ΣΓΠ. Αυτό ισχύει προφανώς και για τις εισαγωγές από δικαιούχες χώρες του ΣΓΠ, καθώς τους παρέχει τη δυνατότητα να επωφελούνται από τη μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους βάσει των κανόνων του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: ΠΟΕ), με αποτέλεσμα οι συνολικές αδασολόγητες εισαγωγές τους στην ΕΕ και, συνεπώς, η εξοικονόμηση δασμών να είναι ακόμη υψηλότερες.

²⁷ Οι τομείς που κατέγραψαν τις υψηλότερες μειώσεις στο ποσοστό χρήσης μεταξύ 2022 και 2023 ήταν τα δέρματα (T-8a) από 98,8 % σε 65,9 %, ο φελός, η σπαρτοπλεκτική και καλαθοποιία (T-9b) από 86,3 % σε 62,2 % και τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα (T-11a) από 97,1 % σε 83,3 %. Και οι τρεις τομείς κατέγραψαν στη συνέχεια αύξηση του ποσοστού χρήσης το επόμενο έτος (2024).

²⁸ Πρωτόκολλο του Μόντρεαλ για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος.

²⁹ Σύμβαση του ΟΗΕ κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.

³⁰ Σύμβαση της Στοκχόλμης για τους έμμοιους οργανικούς ρύπους.

³¹ Σύμβαση για το διεθνές εμπόριο ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση.

³² Πρωτόκολλο της Καρθαγένης για τη Βιοασφάλεια στη Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα.

³³ Τα στοιχεία για το 2019 περιλαμβάνονται ως βάση αναφοράς πριν από την πανδημία COVID-19.

³⁴ Το 2023 χορηγήθηκε διευρυμένη σώρευση μεταξύ Καμπότζης και Βιετνάμ για τα ποδήλατα: Απόφαση (ΕΕ) 2023/1810 της Επιτροπής, της 19ης Σεπτεμβρίου 2023, σχετικά με αίτημα για διευρυμένη σώρευση μεταξύ Καμπότζης και Βιετνάμ, σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 1 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2015/2446, όσον αφορά τους κανόνες καταγωγής που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων δυνάμει του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2015/2446 για ορισμένα υλικά ή εξαρτήματα που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή ποδηλάτων. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2023/1810/oj> Οι προτιμήσεις στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ αναστάλθηκαν εν μέρει για την Καμπότζη με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2020/550 της Επιτροπής, της 12ης Φεβρουαρίου 2020.

³⁵ Τον Φεβρουάριο του 2026 η κυβέρνηση του Μπανγκλαντές ζήτησε επίσημα από τον ΟΗΕ τριετή αναβολή της αποχώρησης της χώρας από την κατηγορία των ΛΑΧ.

³⁶ Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο των Ηνωμένων Εθνών.

³⁷ Το Σάο Τομέ και Πρίνσιπε δεν είναι πλέον ΛΑΧ, ωστόσο, θα εξακολουθήσει να επωφελείται από τις προτιμήσεις του καθεστώτος ΟΕΟ έως ότου αποχωρήσει από το καθεστώς ΟΕΟ την 1η Ιανουαρίου 2029.

³⁸ Οι προτιμήσεις που χορηγούνται στην Κέννα στο πλαίσιο του κανονισμού ΣΓΠ δεν επηρεάζουν τις προτιμήσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά που παρέχονται μέσω άλλων μέσων, όπως ο λεγόμενος κανονισμός για την πρόσβαση στην αγορά, ήτοι ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/1076 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2016, περί εφαρμογής για προϊόντα καταγωγής ορισμένων χωρών μελών της ομάδας των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) των ρυθμίσεων που προβλέπονται στις συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης ή στις συμφωνίες που οδηγούν στη σύναψη τέτοιων συμφωνιών (ΕΕ L 185 της 8.7.2016, σ. 1). Αυτό ισχύει ιδίως για τα άνθη.

³⁹ Βάση δεδομένων Comext της Eurostat.

⁴⁰<https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/SS/directdoc.aspx?filename=q:/WT/COMTD/LDCW73.pdf&Open=True>.

⁴¹ Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη.

⁴² UNCTAD, «The Generalized System of Preferences: How much does it matter for developing countries?» (Το σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων: Πόσο σημαντικό είναι για τις αναπτυσσόμενες χώρες;), UNCTAD/DITC/TSCE/2023/1, 2023, σ. vii.

⁴³ Οι προτιμήσεις στο πλαίσιο του καθεστώτος ΟΕΟ ανεστάλησαν εν μέρει για την Καμπότζη με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2020/550 της Επιτροπής, της 12ης Φεβρουαρίου 2020.

⁴⁴ Η αιτιολογική σκέψη 4 του κανονισμού ΣΓΠ ορίζει ότι η κοινή εμπορική πολιτική της Ένωσης οφείλει να συμβαδίζει με τους στόχους της πολιτικής της Ένωσης στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας και να τους ενοποιεί. Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 978/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 732/2008, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0978>.

⁴⁵ Η AfT είναι πρωτοβουλία του ΠΟΕ και του ΟΟΣΑ από το 2006, η οποία αποτελεί στατιστικά μέρος της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας (ΕΑΒ) και καλύπτει τις ακόλουθες κύριες κατηγορίες: τεχνική βοήθεια για την εμπορική πολιτική και τις κανονιστικές ρυθμίσεις, για τις υποδομές που σχετίζονται με το εμπόριο και για την ανάπτυξη παραγωγικών ικανοτήτων.

⁴⁶ Το τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

⁴⁷ https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway_el.

⁴⁸ <https://gsphub.eu/>.